

Gali snigti, arba lyti.
Saulė teka 7:17, leidžiasi 4:40.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Sausio-January 12 d., 1971 m.

Kaina 10c

9

NAUJAS KARINIS SUKILIMAS BOLIVIJOJE

VIS DAUGIAU ŽMONIŲ DĖL KUDIRKOS KALTINA VALSTYBĖS DEPARTAMENTĄ

"Chicago Today" vakar išdėjo John Chamberlain straipsnį, pavadintą "Delicate relations may do America in". Straipsnyje sakoma, kad lietuvio pabėgėlio atidavimo rusams nusikaltimu buvo kaltinami trys Pakrančių Sargybos karininkai, tačiau jie kaltę nori atiduoti nežinomam valdininkui valstybės departamente, kuris išpėjo admiralą Ellis "neišprovokuoti incidento", kuris galėtų pakenkti jautrioms deryboms dėl žuklės teisių. Straipsnio autorius klausia: kiek jau kartų tie "jautrūs santykiai" buvo panaudoti valstybės departamente per visą šaltojo karo istoriją? Departamentas visada naudoja tą triką, kada Amerikai reikėtų vyriško ir stipraus atsakymo į Sovietų Sąjungos bandymus pakenkti Amerikai.

Kaip Naujienose jau buvo skelbta, Pakrančių Sargybos kapitono, į atsargą paleisto Brown žmona irgi 13-koje Amerikos laikraščių bandė suversti visą kaltę valstybės departamentui. Pakrančių Sargyba atliko tik atpirkimo ožio pareigas.

Kitas žurnalistas, Paul Scott laikraštyje "The Wanderer" gruodžio 31 d. rašo, kad Amerikos politika tiesiog atbaugina pabėgėlius. Jis siūlo Kongresui gerai išstudijuoti visas valstybės departamentu instrukcijas, kurios dabar po Kudirkos atsitikimo buvo naujai paruoštos. Instrukcijose yra įrašyta, kad užsienio politikos reikalavimai irgi turi būti atsižvelgiami sprendžiant ar duoti pabėgėliui politinę globą ar ne. Kai kurių vyriausybės agentūros jau skundėsi, kad naujos instrukcijos, kurios prezidento Nixono žodžiais užkirs kelią panašioms, kaip Kudirkos, įvykiams, kelia daugiau neaiškumų, negu jų išaiškina. Neaišku net, kam priklausys pakutinis žodis, duoti ar neduoti politinę globą. Ir toliau tą sprendimą darys ne viena kuri agentūra, bet jų grupė, kurioje bus ir valstybės departamentas.

Paul Scott sako, kad kongresas turi paskelbti tvirtą politinę liniją pabėgėlių atžvilgiu, pažadėti pagalbą ir padrasinimą asmenims, ieškantiems laisvės. Autorius tvirtina, kad naujos instrukcijos nepakeičia vyriausybės sukurtos atmosferos, kuri leidžia tokias tragedijas, kaip Kudirkos. Autoriaus žiniomis, valstybės departamentu valdininkas, pataręs admiralui Ellis "nepadarinti galima pabėgimo", buvęs Edward Killham, sovietų skyriaus pareigūnas departamente. Iš vėliau paskelbto raporto aiškiai matosi, kad admiralas Ellis, pataręs sugrąžinti Kudirką, taip pasielgė bijodamas sukelti Amerikos-Sovietų Sąjungos incidentą. Valstybės departamentas jau kurį laiką laikosi "neutralios" pozicijos asmenų, kurie norėtų pabėgti, atžvilgiu. Jūreivius žvalgybos pareigūnai tvirtina, kad tokia departamentu linija atbaudo sovietų jūreivius nuo pabėgimo. Esą buvę daugiau panašių incidentų, kaip Kudirkos, kur jūreiviai buvo sugrąžinti į savo laivus po to, kai jie paprašė politinės globos.

WASHINGTONAS. — Čia gatvėse demonstravo kiaulių augintojai, atvykę į sostinę su kiaulių pilnais sunkvežimiais, kurių buvo 54. Ūkininkai planavo paleisti kiaulių pulką Baltųjų Rūmų sodoose, tačiau policija jiems neleido. Augintojai protestuoja dėl jiems mokamų kainų — 15 centų už svarą kiaulių, kada vartotojai už ją moka daug daugiau.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Žydų gynybos vadas Amerikoje rabinas Meir Kahane pareiškė spaudai, kad jo grupė ir toliau persekios sovietų diplomatus New York'e ir kitur. Grupė siekianti išprovokuoti Amerikos-Sov. Sąjungos santykių krizę, kuri sustabdytų "tiltų virš žydų lavonų statymą". Sovietų personalo gyvenimas New York'e bus padarytas nemalonus, pasakė Kahane.

LONDONAS. — Apie 5,000 žydų demonstravo Londone prieš sovietų ambasados, reikalaudami, kad sovietų valdžia išleistų žydus išvažiuoti.

MASKVA. — Sovietų valdžios kampanija prieš amerikiečius Maskvoje palietė tris korespondentus: Newsweek, Washington Post ir AP atstovus. Dviem buvo išduoti automobilių langai, vienam išleistas oras iš visų keturių padangų. "Saugokis, gyvate, kita kartą bus blogiau", parašė rusiškai lapelyje, kuris buvo paliktas AP korespondento automobilyje. Amerikiečiai neabejoja, kad tuos darbus vykdė slaptos policijos valdininkai, kurie Maskvoje visur sekioja amerikiečius korespondentus.

ATĖNAI. — Graikijos valdžia atšaukė privilegijas Raudonojo Kryžiaus atstovams lankyti kalėjimus ir darbo stovyklas. Ateityje teks kiekvienam atveju prašyti vyriausybės leidimo, norint apžiūrėti vieno ar kito kalėjimo sąlygas.

Bonos ministeris lankys Washingtoną

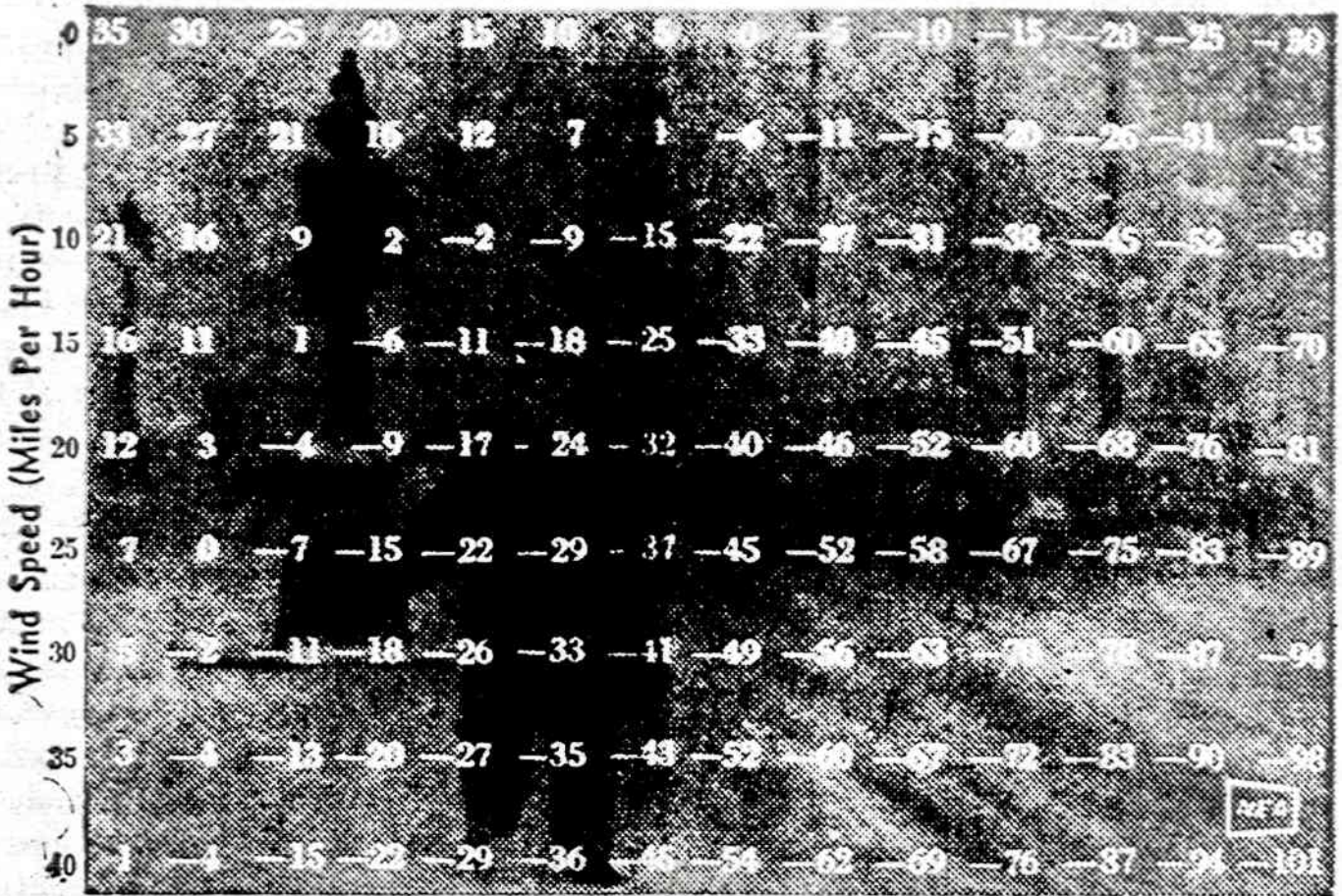
BONA. — Vakaru Vokietijos užsienio reikalų ministeris Walter Scheel vasario mėnesį žada lankytis Washingtone, prieš tai trumpai sustojus Londone. Jis nori nurašyti Vokietijos sąjungininkus, kad jie nesirūpintų dėl Vokietijos santykių gerinimo su komunistinėmis valstybėmis.

Vokietijos vyriausybė paskelbė, kad vėliau ir kancleris Willy Brandtas aplankys Ameriką, kur vienas universitetas suteikia jam garbės daktaro titulą. To universiteto lankymo proga kancleris Brandtas pasitarti su prezidentu Nixonu.

Daug žymių Amerikos diplomatų pareiškė nepasitenkinimą dėl greito Vokietijos santykių gerėjimo su Sovietų Sąjunga ir Lenkija. Tiesioginiai bijo, kad Vokietija nesuaukštėtų per daug su komunistinėmis Rytų Europos valstybėmis ir kad dėl to nesulpnėtų Vakarų Europos frontas.

IT'S COLDER THAN YOU THINK

Equivalent Temperatures (°F)

Termometras ne visada pasako, kaip lauke šalta. Reikia atsiminti, kad daug reikšima vėjo smarkumas. Šioje lentelėje parodomas vėjo ir šalčio santykis. Kairėje duotas vėjo greitis, o viršuje duotos temperatūros svyravimas. Šia lentelę naudojantis, galima sužinoti tikrą šalčio faktorių, kaip jis jaučiamas žmogaus kūno.

IZRAELIS SIŪLO TAIKOS DERYBAS PERKELTI IŠ NEW YORKO Į KIPRO SALĄ

NEW YORKAS. — Iš Izraelio sugrįžęs Jungtinių Tautų tarpininkas Izraelio-Arabų taikos derybose dr. Gunmar Jarring vakar tarėsi su Egipto ir Jordano ambasadoriais. Turimomis žiniomis, Izraelio vyriausybė Jarringui pasiūlė perkelti derybas iš New York'o į Kipro salą, arčiau visų besiderančių pusių. Tuo atveju derybose galėtų dalyvauti ne tik valstybių ambasadoriai, bet patys užsienio reikalų ministrai. Visos derybos tada greičiau vyktų. Pirmadienį į Egiptą atvyko sen. Edmund Muskie, kuris kelias dienas viešėjo Izraelyje. Trečiądienį sen. Muskie turi išvykti į Maskvą.

Egipto prezidentas Sadat savo kalboje universitetų lektoriams nurodė, kad Amerika yra svarbiausias Egipto priešas. Egiptas negalys užmegzti santykių su Amerika, kol šis nepareikalaus Izraelio, kad tas atleistų visas okupuotas arabų žemes. Santykiai tarp Egipto ir Britanijos buvo atstatyti, kai britų vyriausybė padarė pareiškimą, reikalaujant Izraelio atsitraukimo. Amerika iki šiol atsisakanti tokį pareiškimą padaryti.

Okupuotame Gazos pakraštyje arabai streikuoja. Visos krautuvės ir įstaigos uždarytos. Izraelio valdžia tvirtina, kad arabai streikuoti verčia partizanų baimė. Sekmadienį Gazoje žuvo trys ginkluoti arabai, netrukus po to sprogo granata, sužeidusi 12 arabų civilių. Kariuomenės patruliai Gazoje sustiprino veikimą.

Jordanas ir Egiptas kreipėsi į Jungtines Tautas, reikalaudami uždrausti Izraeliui kolonizuoti okupuotas sritis. Pasiremdami užsienio spaudos aprašymais ir paties Izraelio spaudos žiniomis, Egiptas ir Jordanas nurodė į šimtus naujų ūkių ir kitų pastatų statybos darbų užimtos arabų žemės. Tie darbai rodo, kad Izraelis nesirengia pasitraukti, kaip to reikalauja JT rezoliucija.

Atrodo, kad Jordane susitarimas tarp vyriausybės ir partizanų organizacijų jau nustojo veikti. Vyakta susisąjūdymai, dėl kurių abi pusės kaltina viena kitą. Arabų valstybių paliaubų komisijos pirmininkas Bahi Ladgham pagrasino pasitraukti iš pareigų, jei abi pusės tuoj nesustos šaudžiusios. Sirijos štabo viršininkas išpėjo Jordano valdžią, kad Sirija nestovės susidėjusi rankų ir nežiūrės, kaip Jordano kariuomenė naikina palestiniečių partizanų. Jordano vyriausybė atmetė.

Mažėja dėmesys dr. King dienai

WASHINGTONAS. — Šį penktadienį sueina 42 metai nuo negro veikėjo dr. Martin Luther King gimimo. Amerikos negro grupės bandė paveikti kongresą, kad ta diena būtų paskelbta tautine švente, tačiau iki šiol kongresas tokio nutarimo nepadarė. Priešingai, laikui bėgant, vis mažiau atsiranda susidomėjimo King dienos paskelbimo reikalu.

Devynios valstijos yra paskelbusios sausio 15 d. Martin Luther King dieną. Šešiuose miestuose: New York'e, Newark'e, Washington'e, Baltimorėje, Seattle ir St. Louis penktadienį mokyklos bus uždarytos. Newark'e, kur miesto meras yra negras, bus uždarytos ne tik mokyklos, bet ir miesto įstaigos.

Tuoju po dr. King nušovimo sentimentas jam buvo didesnis juodųjų piliečių tarpe, tačiau dabar jis sumažėjo ir net Clevelande, kur meras yra negras, Kingo gimimo dieną įstaigos ir mokyklos bus atidarytos.

BRIDGETOWN. — Netoli Barbados salos užsėdė ant sekulomos užplaukęs liuksusinis prancūzų keleivinis laivas "Antilles". Keleiviai visi išsigeležė. Laive buvo 340 keleivių ir 350 įgulos narių.

ROMA. — Popiežiaus Pauliaus VI-tojo brolis dr. Francesco Montini, 70 metų, mirė nuo širdies smūgio.

Washingtono kalbama, kad sen. Robert Dole greit bus paskelbtas nauju respublikonų partijos vyriausiojo komiteto pirmininku. Iki šiol pirmininkas Rogers Morton paskirtas vidaus reikalų sekretoriumi.

DEŠINIEJI KARININKAI BANDO NUVERSTI KAIRIŲJŲ VALDŽIĄ

LA PAZAS. — Bolivijoje dešinieji karininkai sukilo ir užėmė kariuomenės štabo rūmus. Sukilėlių vadas pulkininkas Jorge Sanchez atsisaukime sako, kad Bolivijos valdžia rengiasi atiduoti šalį komunizmui, todėl tautinė kariuomenės grupė nutarusi valdžią nuversti. Sukilėlių tarpe esą pulk. Hugo Banzer, buvęs karo mokyklos viršininkas, kurį valdžia prieš tris savaites apkaltino rengiant perversmą ir perkėlė jį į tolimą įgulą prie Čilės sienos.

Vietname peršauti du karininkai

SAIGONAS. — Iš Amerikos kariuomenės Vietname ateina žinių apie sumažėjusią kareivių discipliną ir rasinius incidentus. Pernai nepaklusnumo pasireiškimų buvo daugiau, negu ankščiau. Net 42 kartus negrai kareiviai užpuolė baltus karininkus ir devyni karininkai ar seržantai žuvo tokiuose incidentuose.

Penktadienį Penktos šarvuotųjų divizijos bazėje Quangtri vienas baltas karininkas — majoras buvo nušautas, o kitas su juo buvęs — sužeistas. Sakoma, kad tie du karininkai, išgirdę iš vienos palapinės garsią muziką, nuėjo nuraminti kareivių, kurių tarpe rado du iš kito dalinio. Jiems buvo įsakyta iš palapinės pasišalinti. Kilo ginčas, kareiviai išėjo iš palapinės, tačiau tuoj pat pasigirdo du šūviai ir abu majorai buvo peršauti.

Korespondentai praneša, kad kariuomenėje vis dažniau pasireiškia karininkų autoriteto neigimas ir disciplinos stoka. Ypač nemėgiami kareivių tarpe esą karjeros karininkai ir seržantai, kurie daugiau reikalauja disciplinos ir drausmės iš kareivių.

M. Laird sugrįžta iš Pietų Vietnamo

SAIGONAS. — Gynybos sekretorius Melvin Laird Pietų Vietname išsikėlė į JAV diplomatais ir kariuomenės vadais. Jis posėdžiavo ir su Saigono vyriausybės atstovais, norėdamas patirti pilną vaizdą apie padėtį Vietname. Kartu su sekretoriumi? Vietname lankėsi ir Jungtinių Kariuomenės štabo viršininkas admiralas Thomas Moorer. Jis buvo nuvažiavęs kelios valandos į Kambodiją pasitarti su jos kariuomenės vadais.

Sugrįžęs iš Vietnamo sekretorius Laird pranešė apie padėtį prezidentui Nixonui, kuris ruošiasi savo svarbiai State of Union kalbai. Šiuo metu Vietname yra dar 335,800 amerikiečių kareivių. Jau paskelbti planai numato tą skaičių iki gegužės 1 d. sumažinti iki 284,000.

Kambodijos padėtis nėra gera. Vyriausybė laiko svarbiuosius miestus, tačiau daugelyje kelių susisiekimas tarp miestų yra nukirstas. Komunistai, tiesa, nebegali įsivežti ginklų per Kambodijos uostus, tačiau ir vyriausybė nebegali per juos įsivežti reikalingų prekių, pirmoje eilėje gazolino ir kitų naftos produktų, nes keliai tarp uostų ir sostinės yra perkirsti. Vietname galvojama, kad ateityje dar bus daug blogų žinių iš Kambodijos, kol ten reikalai pradės gerėti.

Bolivijos kariuomenėje jau seniai vyksta rungtynės tarp kairiųjų ir dešiniųjų karininkų. Dešinieji pastatė gen. Ovando 1969 metų rugsėjo mėn. Valdžion patekęs generolas ėmė krypti į kairę, todėl dešinieji karininkai jį pašalino pernai spalio mėn. ir pastatė trijų kariškių valdžią. Ši valdžia ilgai neišsilaikė. Ją nuvertė kairieji karininkai, vadovaujami dabartinio prezidento Jose Torres, kurį parėmė ginkluoti darbininkai ir studentai. Jau prieš mėnesį Torres ėmė skystis, kad dešinieji rengia perversmą, kuris sekmdienį ir prasidėjo.

Kariuomenės štabe sukilėliai suėmė daug vadovaujančių karininkų, jų tarpe patį kariuomenės vadą gen. Luis Teran. Prezidentas žada valdžios taip lengvai neatiduoti ir prašo darbininkų paramos. Centrinė Bolivijos darbininkų federacija šaukia savo narius į unių centrus ir pataria ateiti pasiruošus kovai. Vidaus reikalų ministerija paskelbė atsisaukimą į studentus, ūkininkus ir darbininkus, ragindama juos mobilizuotis kovai prieš dešiniojo sparno sukilėlius.

Lenkija taiso praeities klaidas

VARSUVA. — Lenkijos vyriausybė, sukręsta darbininkų riaušių ir streikų, paskelbė naujas vartotojų apsaugos gaires. Vyriausybė bandysiant atitaisyti ekonomines buvusios Gomuļkos vyriausybės klaidas. Spaudoje pilna straipsnių apie naujas valdžios priemones pagerinti vartotojų aprūpinimą.

Partijos laikraštis "Trybuna Ludu" skelbia, kad ne sezoninės prekės kainuos, kaip dabar kainuoja, visus du metus. Jų kainos nebus keičiamos, tačiau pramonės gaminių kainas numazins, kai padidės gamyba. Rinka bus pripildyta pigių prekių ir imonės pačios galės nustatyti gaminių kainas, prižiūrint valdžios įstaigoms, kurios pačios anksčiau kainas nutardavo iš anksto, nežiūrėdamos, kad tos prekės kainuoja daug mažiau pagaminti.

"Zycie Warszawy" skelbia, kad trys ketvirtadaliai Lenkijos vartotojų pirminių sudaro maisto produktai ir rūbai, kurių kainos smarkiai pakėlė buvusioji valdžia. Palyginti daug mažiau lenkai išleidžia televizijoms, šaldytuvams ir panašioms gaminiams, kurių kainos buvo sumažintos.

Valdžia sako, kad bus bandoma patenkinti įvairius gyventojų sluoksnius ir todėl gaminiai nebus vien aukštos kokybės, bet bus pasiūloma ir pigesnių gaminių tiems, kurie jų nori. Mažiau uždirbančios šeimos gaus valdžios paramą. Vyriausybė darysianti viską, kad gyventojai būtų patenkinti.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujas mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

PADEK PATS SAU -

LENGVIAU BUS DAKTARUI PADĖTI TAU

Atbuskime patys sau pagalbą, lengvesnio gyvenimo susilauksime. Mediciniška tiesa

Kraujas cirkuliuoja varomas širdies visam kūne esanomis kraujagyslėmis. Prie širdies esamos kraujagyslės vadinamos centrine kraujagyste. Kraujagyslės rankose esamos kraujagyslės vadinamos periferine kraujagyste. Sutrikus pastarojoje kraujotakai amerikietis gydytojas sako pacientui, kad jo periferinė kraujotaka yra sutrikusi. (PVD). Išgirdęs lietuvis tokį savo ligos pavadinimą - lietuviškai sakoma paprasčiau: turi kojų gyslų sklerozę, jų prikalkėjimą, tuoj teiraujas, kaip rimta ta liga, ar ji bloges, kaip ji kenkia tolimesniam gyvenimui?

Jei visi dar tokia liga nesergantieji, ir visi tokia liga turintieji pildys gydytojo patarimus, liga galės sulėtėti savo eigoje, galės ir pasitaisyti. Tada gyvenimas bus panašus kaip jis buvo prieš tą ligą. Pradėjus šią ligą sveikatai gyventi ir normaliai maitintis, galės kiekvienas ilgesnio ir laimingesnio gyvenimo susilaukti. Tik meskin prieštariš iš galvos dar šiandien: pradėjus tvarkytis su savo sveikata dar šiandien, o ne tada vien į normalias vėžes ateikime, kada

mes imsime kojų nepanešti dėl jos atsiradusios sklerozės. Tokia liga vystosi pamažu, neįėjant. Todėl šiandien stokime patys sau pagalbą, mesdami visus nuodus iš savo aplinkos.

Kojose atsiradusios sklerozės pasireiškimai

Daugelis žmonių, turėdami kojų arterijose sklerozę, prikalbėjimą tų gyslų, vaikščiodami jaučia neaštrų skausmą kojos. Tas nereguliamas prašina sustojus ir pailsėjus. Tas skausmas vadinamas užnešančiu ir prašninančiu. Intermitent claudication šia kojos sklerozę pavadina amerikietis gydytojas. Visi mes turime tą vardą žinoti, nes ne visi galime pas lietuviškai kalbantį gydytoją lankytis.

Atsiminkime, kad claudication intermitens yra kojų arterijų priskretimo - sklerozės pavadinimas. Ši liga pasireiškia sekančiais reiškiniais. Išintis, nejudant kojos nesti nei skausmo, nei kitokio nepatogumo. Skausmas, įtampa ir silpnumas kojos, ar vienoje kojos atsiranda tik pradėjus eiti. Kiek toli li-

gą turis gali, priklauso nuo arterijų priskretimo dydžio.

Pradėjus eiti toks ligonis ima jausti kojos nereguliamą skausmą. Einant jis vis didėja ir pasiekia tokio intensyvumo, kad toliau žmogus negali eiti. Jis turi sustoti ir pailsėti kelias minutes. Skausmui praėjus, jis vėl toliau gali eiti, kol skausmas atsiranda. Visi kojų arterijų sklerotikai tokius neregulius pergyvena. Skausmai kojos pas juos atsiranda dėl deguonies nepakankamumo raumenyse, jo mis kraujyje esančių deguonies nepriteka užtenkamame kiekyje dėl arterijų susiaurėjimo, arteriosklerozės.

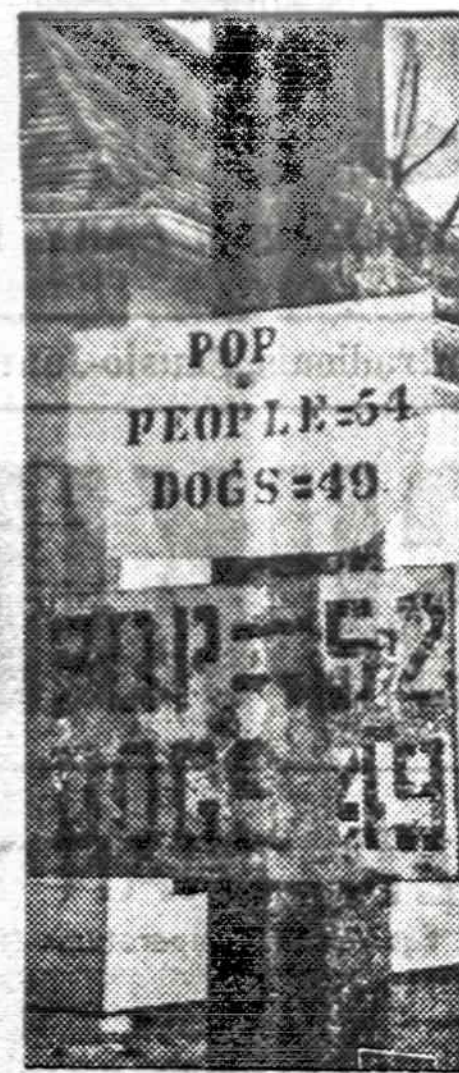
Pradžioje sklerozės žmogus gali eiti geroką skaičių blokų, kol jis pradeda jausti kojos skausmą. Jei laiku nesigydysi, vis mažiau beneisi blokų be skausmo. Nepamirškime, kad ne visiemis visada sklerozė kojos pasireiškia čia tik ką aprašytu būdu. Ne! Kai kuriems ta sklerozė pasireiškia visai priešingu atveju: tada jie apturi kojos skausmą, kai jie naktį gulio lovoje ilgesnį laiką. Kitiems skausmas toj ligoje gali pasireikšti aukščiau kelių: šlaunyse, kulnyse ar sėdynėje.

Kartais vietoj buko skausmo paprastai apturimo toj ligoj, pacientas gali jausti aštrų - duriantį - veriantį skausmą. Kitiems ta sklerozė dar kitaip pasireiškia: gali nebūti skausmo, o tik vienas vienintelis kojos ar rankose sklerozės pasireiškinys - tai tų galūnių odos spalvos pakitimas: rankų bei kojų pabalimas. Čia atsiminkime visi, kad šaltos rankos ir kojos gali gautis pas sveikus žmones. Bet ir sklerozėje šaltumas galūnių esti dažnas simptomas.

Kaip galūnių sklerozę diagnozuojama

Gydytojas, nustatydamas galūnių arteriosklerozės diagnozę, labai daug remiasi paciento pasakojimu. Tai taip vadinama mediciniška istorija, kurios nesiorientuojantieji taip nenori gydytojui pasakyti. Taip elgtis turėtų liautis kiekvienas lietuvis. O geras gydytojas visada tokia istorija surašo. Ji, gerai surinkta jam pasako virš 50% diagnozės.

Reikia pasakyti gydytojui ir apie kitas turimas neregulias, kaip cukraligę, rūkyti įpratimą, saldumynais ir riebalais persivalgymą ir kitus su sveikata susijusius dalykus. Jei kas pamirštama per pirmą pas gydytoją atsilankymą, reikia vėliau gydytojui pasakyti. Tai gali ir ligonio gimines atlikti. Gydytojas pračiuopia kojos, pėdos arterijų pulsą. Jis gali būti nepričiuo-

Schappville, Ill., kaimė yra 52 gyvenvietės, kuriose turi 49 žmonių. Iš dviejų lentelių matosi, kad gyvenimojo skaičius auga greičiau už šunų skaičių.

piamas. Tik neišsigąskite patys neįgudusiais pirštais beiškodami pulso ir jo neradami. Jis gali ten būti, tik jūs jo galite nepričiuoti. Gydytojas patikrina kraujo tekėjimą kojų gyslose aparatu vadinamu oscilometer. Tai pulso stulkelėjimo ir arterijų sienelės ir aplinkinius audinius užrašymas.

Ligonis gali pats sau pagelbėti

Viena geriausių pagalbų kojų arterijų sklerozei tvarkyti yra tinkamas galūnių gimnastikavimas. Mankšta padidina kraujo tekėjimą. Tas sužadina širdį daugiau kraujo pristatyti susirgusiai galūnei. Taip pat ir antra gerovė apturima per mankštą: pradeda augti naujos mažos arterijos; jos ima atlikti dalį darbo vietoj priskretusios arterijos. Čia gydytojai šį arterijų priaugimą vadina priedine cirkuliacija.

Žinoma, skausmams sutrukdys mankštą. Už tai reikia pradėti pamažu, nuo tokių ir tiek judesių, kad nesukeltum kojos skausmo. Jei vaikščiojimas sukelia skausmą, pradėk mankštintis paprastai, sėdėdamas. Tik klaidos nepadarykim: ne nelaukim staiga pagerėjimo, kojos skausmų pranykimo vos keleto kartų pasigimnastikavus. Pasiteiraukime apie gimnastiką pas protingai besielgiančius senesnius draugus. Jie mielai patars, kaip jie gimnastika, darbu tvarko savo negalę kojos. Jei skausmų kojos neturi, būtinai vaikščiok, kai oro temperatūra mažesnė 25 laipsnių F, ir neaukštesnė už 85.

Jei dirbi prie stalo, išsilyk protį dažnai pertraukti darbą ir atsikelti pasivaikščiojimui kad ir po kambarį. Jei važiuoji automobiliu, sustok kas valandą prasimankštinti, pasivaikščiojimui, cirkuliacijos kojos pagerinimui. Nepamirškime visi darbuotis savo įprastame darbe, užsiėmė. Būtinai dirbkime sode, darže, kieme ar garaže bei rūsyje. Vis krutkime, vis ką nors veikime. Ypač pensininkai, nenuleiskime rankų. Visiems kortų žaidėjams, per išsila dieną prie stalo sėdintiems, čia turime pasakyti kartų žodį. Taip elgdamiems kortuotojai užsisėdi per ilgai. Jie nesportuoja. Jie kenkia kojų cirkuliacijai. O dar jie nervinasi dėl pralošimo, tai jau iš abiejų galų žvakės deginimas. Retkarčiais pasportuoti prie kortų - viskas tvarkoje. Tik ko per daug - visada esti ne į sveikatą ne vienam. Tad kol dar pajėgiame, nepraskim užsisėdėti prie kortų. Įpratę mes nepajėgsim atsikratyti taip nesveiko įpročio. Juk yra labai daug naudingų darbų kiekvienam. Visi nuo dabar pratinkimės vien tik prie sveikų užsiėmimų. Tegul baigiasi su dabartine karta visi mūsų tarpe įsivyravę negerumai. Tik tada mes galėsime pradėti geresnę sveikata džiaugtis net gerokos senatvės sulaukę.

Rūkymas - peilis susiaurėjusiom arterijom

Nikotinas sutraukia jau ir

taip sutrauktas ir priskretusias arterijas. Rūkymas labai pablogina kojos sklerozės reiškinius. Visi rūkantieji turi mažiau galimybių apturėti pagerėjimą kojos sklerozės ligoj, nežiūrint kad ir geriausiai jie būtų gydomi. Todėl visi šiandien rūkantieji, paklausykim Chicago miesto burmistro R. Daley: jis paskelbė nerūkymo savaitę.

Mėskime visam laikui su cigarete bei kitokios formos tabaku bet kokią draugystę. Čia suprasime, kokią žalą daro jaunam žmogui tokie rūkoriai. Jie taip elgdami prisistato save tikrais žmonių sveikatos edikais. Geriau, kad taip besinarikotizuojančių ne vieno mūsų tarpe nebūtų nei kunigo, nei gydytojo. Vietoj netvarkingųjų, tegul būna tuščia vieta, bus žmonės daugiau naudos. Neįpras jaunimas taip greit ir rūkymą. Juk jie mėgsta pasekti savus gydytojus bei dvasiškius. - "Jei gydytojas ar kunigas rūko, tai tikrai tabakas negali kenkti, kaip tėvai kalba..." tokie kalba už cigaretės griebdami.

Maistu ginkimės nuo sklerozės

Jau pakartotinai čia patarėme kaip maistu mažinti sklerozę visame kūne, įskaitant ir kojos tokią. Susieskime, daržoves, vaisius ir augalinių riebalų truputį maiste naudokime. Kiekvienas nereikalingas kūno svorio perviršis turi būti aprūpinamas medikamentais kojų arterijų sklerozės atvejais. Dabar mediciniška spauda pakartotinai praneša apie tai, kad Zinc sulfatas pašalina kojos skausmus, taip pat ir kitas formas tabako.

Nešildykime kojų karšto vandens buteliais

Nors atrodo, kad gerai būtų atšalusias kojas šildyti elektrinėmis priemonėmis ar karšto vandens buteliais. Niekada taip nesielkime. Gerinkime kojos kaitalą visą savo sveikatą gerindami. Šildykime kojas su geru, lengvu apklotu - tik ne su dirbtine šiluma. Padidėjęs šilto raumenų reikalavimas deguonies, per priskretusias arterijas nebus patenkinamas, galės gautis dar didesnis skausmas.

Saugokitės kojų sužeidimo. Sumenkus kraujotakai, sunkiau žaizdos gis. O jei dar turi cukraligę, tai tikras vargas su žaizdos užgijimu gausis. Laikyk kojas švarias, plauk jas drungnu vandeniu ir muilu kasdien. Pas gydytoją susitvarkyk nuospaudas, nagų iškrypimus ir kitas smulkmenas savo kojos. Jei sužeidė - išidreški, nevartok jokių stiprių vaistų, kaip jodina. Pasitenkink švariai su muilu nuplovimu. Taip pat ir batai bei kojines turi būti tinkami, neperankšti.

Vaisiais sklerozės tvarkymas

Visokios firmos perša savo medikamentus kojų arterijų sklerozės atvejais. Dabar mediciniška spauda pakartotinai praneša apie tai, kad Zinc sulfatas pašalina kojos skausmus,

turint jase sklerozę. Visi juos turime gydytojo priežiūroje naudoti. Šis vaistas yra įtrauktas į gydytojų sąrašą vaistų 1971 metų knygas. Jis nepardavinėjamas be recepto. Kol kas tokį cinką pildo į 220 mg. piliules viena Amerikoje firma: Shicksup Drug Co., Peoria, Illinois. Pavieniai vaistiniai, kurie mažiau darbo turi, gali patys tokias kapsules paruošti. Čia rašantysis pataria suprantantiems reikalą pacientams patiems susisverti ir susipilstyti į piliules. Pats vaistas cinkas nėra brangus. Amerikoje darbas yra labai brangus. Už tai ir tas vaistas iki šiol nebuvo pigus. Dabar, ėmus jo daugiau vartoti, jis atpigti turės. Tuli laikraščiai pakartotinai apie zinc sulfatą skelbia lietuviams klaidinančias žinias. Galit tamstos elgtis, kaip išmanote. Mūsų patarimas būtų: pasitikėkite savo šeimos gydytoju ir tik jo vieno klausykite, visai nekreipdami ir bet kokių uodų žirnių. Iki šiol medicina neturėjo tokio gero vaisto kojų sklerozei.

Išvada. Kiekvienas savo sveikatą ganyti pradėjus nuo dabar, klausydami savo gydytojo patarimo ir atsisakydami blogų įpročių, bei pradėdami sveikatai gyventi ir maitintis. Pasiskaityti. Current Therapy, 1970.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkinį

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleks. Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus, 664 psl. Kietais viršeliais \$18.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški choralai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūti.

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

ASTUONIOS UZ ASTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalingais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietė, IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klaidas ir melus. 95 psl.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtinai kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama krašto dalis jaunavedžiams. Tik 35 psl., bet juose daug pasakytą.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Įdomūs turistų aprašymai su iliustracijomis, 76 psl.

Edmundas Jasiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdomios žinios apie tą šiu dienų būtinybę. 32 psl.

Ksaveras Kaunas, ELEGISKI STEPONO KOLUPAILO NIEKINTOJA. Polemika, 52 psl.

Dr. agr. A. Šeštakas, SODŲ PIEVELĖS. Pritaikyta miestų gyventojams. 40 psl.

J. Vaičiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBO APILINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psl.

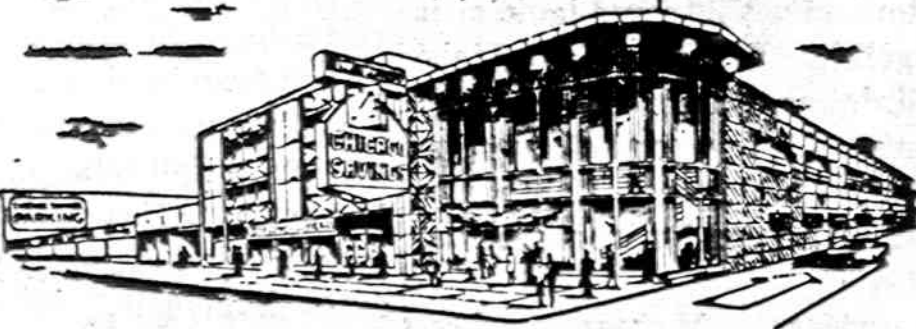
Vincas Zemaitis, SODŲ VYKIMAS. Trumpa archeologinė ir politinė istorinė suvalkijos apybraiža. 140 psl.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisuntus piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM

OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM

ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Mrs. PHIL PAKEL, President

TEL. GR 6-7575

An important reason for
buying Bonds when you're young
is for when you're old.

Someday you're going to retire. Let's hope you're ready. Let's hope that you won't be living off your children. Let's hope you'll have more to live on, and for, than Social Security. Let's hope you'll be self-sufficient, able to grow old with dignity, respected by others and able to keep your own chin up. Let's hope you're planning for tomorrow. Regardless of the ups and downs of your other assets, you have to start with a nest egg, a kitty, something in the sock you can always depend on. One way you can do this most painlessly is by participating in the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank. U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year thereafter, 5.20% to maturity). That's the highest rate ever. Let's not hope for a better tomorrow. Let's plan on it.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at any bank. They may be delivered, sold, redeemed, and always remember, Bonds are a good way to save.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

SU MYKOLU KRUPAVIČIUM ATSISVEIKINANT

Prelatas Mykolas Krupavičius, prieš atsisveikindamas iš mūsų tarpo, yra sutvarkęs ne tik savo palikimo reikalus, bet yra padaręs kelių platesnės reikšmės pareiškimų, kurie yra verti dėmesio tos visuomenės, kuriai jis visą gyvenimą dirbo.

Mykolas Krupavičius gimė 1885 m. Balbieriškyje, Marijampolės apskrityje. Studijavęs Vėveriu mokytojų seminarijoje ir kurį laiką mokytojas pradžios mokykloje, apsisprendė pasirinkti kunigo pašaukimą. Studijavo Seinų kunigų seminarijoje ir Petrapilio dvasinėje akademijoje. Kunigų įšventė 1914 m. Tuoj po to įsijungė į visuomeninę išeivijos veiklą Rusijoje ir Lietuvos atstatymo organizavimą. Voronežo komunistų teismo pasmerkta mirti, pradėjo slapstytis ir grįžo Lietuvon. Vilniuje įsijungė į Lietuvos Tarybos veiklą. Susiorganizavęs Nepriklausomai Lietuvai ėjo įvairias pareigas valdžioje. Jis buvo visų demokratinių seimų atstovas. Jis — Krikščionių

demokratų partijos organizatorius ir jos ilgametis pirmininkas. Nuo 1923 iki 26 metų Žemės ūkio ministeris.

Jo pagrindinis darbas tuo metu buvo Žemės reformos įstatymo pravedimas, įtikinus katalikiškus sluoksnius, kad žemės nusavinimas ir išdalinimas ją dirbantiems yra gilioje sandermėje su krikščionišku dorovės mokslu; ir pats reformos pravedimas apsaugojant šį darbą nuo galimų piktinaudojimų.

Pasitraukęs iš valdžios išvyko studijuoti socialinių mokslų į Lilio universitetą Prancūzijoje. Grįžęs įsijungė į pastoracinį darbą. Buvo vikaru Garliavoje. Nuo 1931 iki 33 metų sociologijos ir bažnytinės iškalbos profesorius Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Jau anksciau pasireiškęs dideliu modernios krikščioniškos sociologijos žinovu savo knygomis, supažindino su ja naująją kunigų kartą. Krupavičius neturi sau lygus lietuviškoje visuomenėje Leono XIII mokslo pažinimu, kuris jam vadovavo ir praktiškame politiniame ir socialiniame veikime.

PREL. MYKOLAS KRUPAVIČIUS

vo ir praktiškame politiniame ir socialiniame veikime.

Nuo 1933 iki 35 m. — Veiverių klebonas; nuo 1935 iki 1942 m. — Kalvarijos klebonas. Čia jis sutinka pirmąją bolsėvikių okupaciją, ir, norėdamas palengvinti jos grėsmes, įteikia jiems memorandumą. Patyres, kad bus suimtas — slapstosi. Taip sulaukia vokiškos okupacijos. Gindamas žmoniškumą, ne tik lietuvių okupacinei valdžiai tris memorandumus. Juose pasisako prieš žydų persekiojimą, prieš lenkų persekiojimą ir prieš Lietuvos kolonizavimą vokiečiais. Gėstapo suimtas ir perėjęs Rytprūsių kalcijūmus internuojamas Regensburge.

Sulaukęs karo pabaigos jungiasi į Lietuvos išlaisvinimo pastangas Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui. Jam pirmininkauja 10 metų. Jis yra Lietuvių Chartos pasaulio lietuviams pagrindinis autorius ir pasaulio Lietuvių Bendruomenės pagrindų kūrėjas.

Apsigyvenęs JAV valstybėse reikiąsi taip nenulstantis lietuviškumo šauklys, kovotojas už lietuvių teises įvairiose srityse; ypatingas lietuvių kalbos teisių gynėjas ir skatintojas auklėti jaunąją kartą lietuviškoje dvasioje. Jis yra lietuviškos knygos ne tik rašytojas, parašęs visą eilę visuomeninių, politinių ir religinių raštų, kurių dar yra visa eilė neišleistų, bet ir energingas skatintojas palaikyti savo raštiją, ką yra paliudijęs ir savo testamentu.

MYKOLO KRUPAVIČIAUS TESTAMENTAS

Prie karsto turi būti tik kryžius ir lietuviškoji trispalvė vėliava. Nei pamokslė nei kalbose mano asmens neliesi. Pamokslininkas ir kalbėtojai teprimena lietuviškajai išeivijai tuos idealus, kuriems aš visą gyvenimą tarnauju ir skelbiu kiekviena proga: laisva nepriklausoma Lietuva, nenuilstama ir nenutraukiama kovą dėl jos išlaisvinimo; rėmimas tų institucijų darbu ir finansais, kurios vadovauja tam išlaisvinimui — VLIKą ir ALTą; išlaikyti išeivijoje lietuvių kultūrą ir lietuvių kalbos meilę; išauklėti lietuviškąją jaunimą taip, kad sugėbėtų ir norėtų tęsti kovą dėl Lietuvos laisvės ir lietuviybės išlaikymo lietuviškoje išeivijoje. To nori ir reikalauja ne tik tėvynė, bet ir Dievas. Katali-

kuose palaikyti gyvą tikėjimą, nes jis yra stiprus aktyvus palaikyti gyvą patriotizmą.

Ant pastatyto prie kapo kryžiaus turėtų būti toks sakinys: Lietuvi, tebūnie Tau pirmaisiais tėvas ir motina, bet vėrs jū tebūnie Tau Tavo tėvynė Lietuva. Šie žodžiai yra Sv. Augustino. Mano prijungti prie jų tik žodžiai: "Lietuvis ir Lietuva". Mano akis ir krūtinę užpildė Lietuvos žeme.

Kiekvienose Sv. Misiose prašiau Dievą tėvynės laisvės ir pasilikti lietuviams tvirtais, išvermingais ir kovingais patriotais, o katalikams — katalikais. To maldausiu Dievą ir

toje vietoje, kurią man paskirs Danguskasis Tėvas. Ypatingai karštai maldausiu Dievą, kad jis padėtų išauginti jaunimą sąmoningais ir kovingais lietuvių patriotais.

Mano akis ir krūtinę prašau užpildyti lietuviškąja žeme, kurią esu gavęs iš savo tėvynės Lietuvos.

Visų lietuvių prašau maldos už savo sielą. Jei kas mano laidotuvių proga skirtų kokią auką, prašau skirti Lietuvii Fondui ar LB Kultūros Fondui pirmaiau minčioms lietuviškoms klausimais mokslinėms knygoms leisti.

1968. X. 1.

Kokis maistas geriausiai galėtų būti pritaikytas pagyvenusiems žmonėms?

Šiais laikais yra įprasta visuose pokalbiuose prisiminti apie tinkamesnį maistą pagyvenusiems žmonėms, kuriems tenka rūpintis sava sveikata ir visokeriopais ištekiais savo maisto aprūpinimui. Daugelis tokių žmonių kartais viens kitam prisimena apie savo pinigų nepatekčių maisto produktams įsigyti. Žinoma, jau daug žmonių gyvena, taip sakant, iš gaunamos pensijos, taigi jiems visada iškyla mintis apie tokius dalykus. Jei tenka pavartyti įvairias knygas, kurios yra paruoštos įvairiems maisto gaminiams, kitaip sakant — visokiems valgiams gaminti, tad tokiuose vadoveliuose paprastai yra nurodomi būdai pasigaminti tokius valgius, kurie yra skoningi ir, žinoma, nepasidymi savo pigumu.

Jau nuo seniausių laikų žmonės yra įpratę vartoti tokį maistą, kuris jiems yra skanus, kitai sakant — pasižymi savo gardumu. Taigi žmonės iš savo patyrimo sužinojo, kaip sudaryti iš įvairių patiekalų tokį maistą, kuris būtų gardus. Tais senaisiais laikais niekas dar neturėjo valgių gaminimo vadovėlių, o šiais laikais, jei tenka paruošti kokį nors valgią patiekalą, tai tuojau pasistengiamas dirbtelti į vadinamosios kulinarijos vadovėlį. Senovėje žmogaus organizmas pats nustatydavo, kokio kiekio maisto davinių reikia sugretinti, kad juose susidarytų tinkamas junginys kūno sveikatai išlaikyti. Šiais laikais ne visi susigauja: kokie maisto gaminiai sudaro kūno patogų junginį ir kokie maisto gaminiai sudaro nepatogų junginį, ypač tokių junginių, kurie paskatina susidaryti kūne visokiems riebalams, kurių perteklius paprastai yra vadinamas nusipenėjimu. Daugelis žmonių galvoja, jog nereikia vartoti tokių maisto patiekalų, kuriuose galima pastebėti nors ir mažaišią kiekį bet kokių riebalėlių. Vis dėlto galima pastebėti, jog nemaža yra tokių žmonių, kurie niekad nevartoja valgių su bet kokių kiekiu riebalėlių, tačiau atrodo gerokai nusipenėję, nes yra įpratę vartoti tokius maisto gaminius, kurių junginys padeda išaugti kūne riebalams.

Trumpai kalbant tenka pasakyti, kad ir šiais laikais niekur neteko spaudoje pastebėti, kokie maisto patiekalai junginiai sudaro priežastį susidaryti kūne vadinamiesiems riebalams. Daugelis žmonių mano, jog tik visoki riebaliniai patiekalai paskatina kūne susidaryti riebalams. Juk tenka pastebėti, kad yra daug tokių žmonių, kurie pasižymi savo dideliu nusipenėjimu, bet tokie žmonės beveik nevartoja jokių riebalinių patiekalų. O arčiau prisizūrijus į tokius nusipenėjusius žmones galima pastebėti, jog jie mėgsta išgerti daug visokeriopo pieno, daug visokių vaisių sunkų, ir prie paruoštų maisto patiekalų mėgstą pridėti vieną kitą lašelį kokio nors vyno ar kokio nors kitokio skanaus gėrimėlio. Kitaip sakant, pirmoji eilė atsižvelgia, kad viskas būtų skanu ir malonu. Jei kituo atžvilgiu panagrinėsime teikiamą maistą kai ku-

riems gyvuliams, tai taip pat pastebėsime, kad pavyzdžiui, kiaušienės duodamas pašaras esti be jokių pridėdamų riebalų, o vis dėlto josios savo kūne prisigugina nemaža vadinamųjų lašinių.

Paprastai daugelis yra įsitikinę, kad įvairios visokių vaisių sunkos yra sveika gerti. Žinoma, toks pasakymas yra teisingas, bet reikia dar atsižvelgti į tai, kokių būdu tos sunkos yra pagamintos. Daugelyje krautuvių užtikama vadinamoji apelsinų sunka (orange juice). Man pačiam savo akimis teko pamatyti, kaip toji apelsinų sunka gaminama. Būtent teko pastebėti didelį kiekį gerokai apgedusių, apipelėjusių apelsinų prie tam tikros mašinos, kuri išspaudžia iš tų apelsinų sunką. Kadangi tokių apgedusių apelsinų niekas neperka, tad už išspausdintą sunką gaunama tiek pat pinigų, kiek buvo verti tie apelsinai. Bet čia iškyla kitas klausimas, būtent: ar tokią išspausdintą sunką gerdamas žmogus gauna tą patį vitaminių kiekį? Tur būt, iš sveikų apelsinų niekas negamina sunkos? Kai kurie žmonės, parliū, o šiais laikais, jei tenka paruošti kokį nors valgią patiekalą, tai tuojau pasistengiamas dirbtelti į vadinamosios kulinarijos vadovėlį. Senovėje žmogaus organizmas pats nustatydavo, kokio kiekio maisto davinių reikia sugretinti, kad juose susidarytų tinkamas junginys kūno sveikatai išlaikyti. Šiais laikais ne visi susigauja: kokie maisto gaminiai sudaro kūno patogų junginį ir kokie maisto gaminiai sudaro nepatogų junginį, ypač tokių junginių, kurie paskatina susidaryti kūne visokiems riebalams, kurių perteklius paprastai yra vadinamas nusipenėjimu. Daugelis žmonių galvoja, jog nereikia vartoti tokių maisto patiekalų, kuriuose galima pastebėti nors ir mažaišią kiekį bet kokių riebalėlių. Vis dėlto galima pastebėti, jog nemaža yra tokių žmonių, kurie niekad nevartoja valgių su bet kokių kiekiu riebalėlių, tačiau atrodo gerokai nusipenėję, nes yra įpratę vartoti tokius maisto gaminius, kurių junginys padeda išaugti kūne riebalams.

Trumpai kalbant tenka pasakyti, kad ir šiais laikais niekur neteko spaudoje pastebėti, kokie maisto patiekalai junginiai sudaro priežastį susidaryti kūne vadinamiesiems riebalams. Daugelis žmonių mano, jog tik visoki riebaliniai patiekalai paskatina kūne susidaryti riebalams. Juk tenka pastebėti, kad yra daug tokių žmonių, kurie pasižymi savo dideliu nusipenėjimu, bet tokie žmonės beveik nevartoja jokių riebalinių patiekalų. O arčiau prisizūrijus į tokius nusipenėjusius žmones galima pastebėti, jog jie mėgsta išgerti daug visokeriopo pieno, daug visokių vaisių sunkų, ir prie paruoštų maisto patiekalų mėgstą pridėti vieną kitą lašelį kokio nors vyno ar kokio nors kitokio skanaus gėrimėlio. Kitaip sakant, pirmoji eilė atsižvelgia, kad viskas būtų skanu ir malonu. Jei kituo atžvilgiu panagrinėsime teikiamą maistą kai ku-

liai su žeme, žinoma, jie turi būti nuplauti vandeniu juos apmulinant.

Tvarkant savo maistą turi būti atkreiptas ypatingas dėmesys į skysčius. Žmogaus organizmui svarbiausias skystis yra vanduo. Jis turi būti išvirtas ir vartojant turi būti šiltas. Šiais laikais yra atsiradę visokių gėrimų, kurie nors ir turi žymią dalį vandens, bet prie jų būna pridėta visokių priemaišų. Tokie vandenys su priemaisiais daugelio žmonių yra labai mėgiami, bet besaikius jų vartojimas sveikatai nieko gero neduoda, pavyzdžiui: vadinamieji gėrimai "co-cola", "pepsi-cola" ir dar visoki kiti.

Vartojant visokius maisto patiekalus reikia žinoti, kad organizme tų patiekalų tinkamus junginius sudaro įdedamos į burną maisto įvairios dalelės. Jau nuo seniausių laikų, pagal paties organizmo reikalavimą, žmonės bevalgydami tuo pat momentu išgerdavo kokį nors skystį (arba sriubą), užkasdavo gabalėlį duonos, paimdavo į burną kokią nors daržovę, sukišdavo į burną gabalėlį kokios nors mėsos ar žuvies, ir kad lengviau būtų praryti apkrantytą burnoje patiekalą išgerdavo šaukštą kokio nors skysčio. Jei tokio paruošto valgio dalyb būtų visai skyrum suvalgomos, sakysime: skyrum būtų išgeriamas paruoštas skystis, paskui skyrum suvalgomas patiekta duona ir vėl kiek palaukus suvalgomas mėsos gabalėlis ir t. t., tad nors ir atrodytų, kad buvo sunaudotas toks pat kalorijų kiekis, bet nebūtų organizme to vadinamojo maisto dalių tinkamo junginio, kurio pagaida ja pats organizmas.

Iš savo patirties trumpai nurodysiu maisto tvarkymo taisykles. Per dieną įprasta valgyti tris kartus: pusryčius, pietus ir vakarienę. Valgant tris kartus per dieną vietoj visokių vadinamųjų sriubų tinkamiausia yra vartoti išvirintą vandenį su tam tikrais priemaisiais. Tokiam skysčiui patogiausia yra vartoti vidutinio didumo puoduką, į kurį sutelpa 8 uncijos (pusė svaro) vandens. Į tokį karšto vandens pripiltą puoduką įdedama tik šeštoji dalis arbatinio šaukštuko kavos, o vietoj cukraus įdedama medaus kupinas arbatinis šaukštukas. Tokia kava geriamą užkandžiaujant sumuštinį (buterbrodą), kuris susideda iš

kvietinės ar ruginės duonos riekes, užteptos paprastu margarinu, paskui uždedamas amerikoniškas sūris ir dar užtepiama jogurtu. Amerikoniško sūrio imama viena uncija, taip pat viena uncija jogurto. Duonos turi būti maždaug dvi uncijos ar truputį daugiau. Šalia lėkštėje turi būti įdėti trys supiaustyti raudoni ridikėliai, lengvai apdruskinti; taip pat suvalgoma begeriant tuos du puodukus vienas bananas. Vidurdienį geriant tokius puodukus amerikoniško sūrio imama dvi uncijos. Vakariene valgomą panašiai kaip pusryčiai. Į kavos puoduką reikia dar įdėti mažą atpievą citrinos, kuri išgėrus antrą puoduką suvalgoma su nedideliu kiekiu cukraus, kad nesijaustų burnoje perdidelis rūgštumas. Jei prie vadinamųjų pietų norima ko nors daugiau suvalgyti, tad tokiais atvejais galima dar suvalgyti kokios nors mėsos ne daugiau kaip keturias uncijas, arba vieną kartą per savaitę skystai išvirtus keturis kiaušinius. Prie kiekvieno tokio valgio reikia suvalgyti pusę rūgštaus obuolio. Prie visų tokių valgių pienas nereikalingas, nes jis yra tinkamiausias tik tiems žmonėms, kurie dar auga ir nėra subrendę (maždaug ligi 19 metų). Tik pieno produktai yra visiems naudingi: sūris, varškė, rūgusis pienas, jogurtas ir t. t.

A. Kelmūtis

SKAITYK PATS IR PARAGING KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

today's FUNNY

COMPLAINT DEPARTMENT

Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" sent. Send gags to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

INSURED

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

5%
6%

Passbook Savings All accounts compounded daily - paid quarterly

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

- Sek pasaką, mamytė, Apie senus laikus, Kai atitvarai ir laumės Skrajėjo po laukus... S. Petersonienė
- Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžstaivimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:
- 1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
- 2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
- 3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
- 4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
- 5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
- 6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA. Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra lituanistinių mokyklų. \$3.00.
- 7. Juozas Švalistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, pūkuš 77 psl. leidinys. \$3.00.
- 8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 64 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydus 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per
six months, \$6.00 per 3 months. In
other USA localities \$18.00 per year,
\$10.00 per six months, \$5.00 per
three months; Canada \$20.00 per year;
other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$20.00
pusių metų \$11.00
tris mėnesius \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:

metams \$18.00
pusių metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atidaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Laisvinimo darbą dirbs vieningai

Dar neturime praeitą savaitę New Yorke vykusio veiksmų pasitarimo rezoliucijų, bet patyrėme, kad posėdžiavusieji Alto (Amerikos Lietuvių Tarybos) ir Vliko (Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto) atstovai susitarė laisvinimo darbą dirbti vieningai. Žinome, kad dideliame Amerikos lietuvių skaičiui šis klausimas labai svarbus, todėl ir skubame pranešti žinią apie rastą bendrą kalbą.

Sovietų valdžiai susitarus su nacių Vokietija ir panaikinus Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę, Amerikoje didesnės politinės grupės, frateriškai susivienijimai ir visa eilė kitų organizacijų sudarė Amerikos Lietuvių Tarybą, kad galėtų vieningai kovoti už Lietuvos laisvę, daryti didesnę įtaką į Washingtoną ir būtų naudingi gimtiniam savo kraštui. Visi pripažįsta, kad Altas yra atlikęs kelis Lietuvai naudingus darbus. Su Alto atstovais skaitėsi JAV administracijos. Alto projektus svarstė demokratų ir respublikonai.

Prieš dešimt metų nesutapėjusių vadukų saujelė pradėjo eiti "savais keliais". Pasigarsinimas ir asmeninė garbė jiems labiau rūpėjo, negu visos lietuvių tautos reikalas. Jie sudarė įvairius "rezoliucijų" komitetus, rinko pinigų ir pasakojo, kad praves kelias Lietuvai svarbias rezoliucijas. "Alto seniai", — sakė, — "naudingo darbo nepajėgs atlikti", bet jie, jeigu pačios Lietuvos neišlaisvins, tai mažai betruks. Visa tai buvo tuščias burbulas, kuris sprogo net didesnio balso nepadaręs. Nerimtas tikslus turinčių ir nerimtą darbą dirbančių žmonių platesni lietuvių sluoksniai nerėmė

Šiais metais tos pačios psichologijos ir tokius pačius tikslus turinčių vyriųkų buvo sudaryti keli ad hoc komitetai. Visuomeninį gyvenimą arčiau sekantiems lietuviams buvo aišku, kad šie komitetai siekia tų pačių tikslų, kaip ir anksčiau buvusieji "rezoliucijų" komitetai. Būtų buvę galima nekreipti į juos daugiau dėmesio, jeigu Vliko atstovas nebūtų pradėjęs su tais ad hoc komitetais vesti pasitarimų. Komiteto nariai, parinkę aukų iš gerasirdžių žmonių, jau pradėjo landžioti net į Washingtoną ir kalbėti ne vien ad hoc komiteto, bet visų lietuvių vardu. Iš vienkartinio komiteto jie planavo persiorganizuoti į nuolatinį komitetą, kuris jau "lengvai galėtų pakeisti Altą".

New Yorke vykusio pasitarimo metu plačiai buvo

NEITIKETINA, BET...

Kiekvienoje tautoje gerų žmonių yra daug daugiau nei niekšų ir nesuipratusių, bet kažkokiu būdu tie, sakyčiau, gyvenimo drumstytojai, praktiškai būdami nereikšmingoje mažumoje, vistik sugeba, jeigu ne vienur, tai vienu kitu įsibrauti į atsakingas pareigas, o kartais net į vadovaujančias vietas. Jie, būdami tokiose vietose, tautos ir valstybės pridaro ne tik gėdos, bet ir didelės žalos.

Simo Kudirkos tragedija nebūtų įvykis, jeigu nemokės nebūtų buvę tokiose pareigose. Jie be jokių skrupulių atidavė žmogų kankinio mirčiai.

Už šitokią niekšišką veiksmą amerikiečiams yra užtraukta gėda, o valstybei padaryta žala, nes dėl šio įvykio gal ne vienas milijonas laisvės siekiančių žmonių atsuko Amerikai nugarą. Dėl niekšų veiksmų kiekvieną

minutę pasaulyje vyksta įvairūs nusikaltimai, o dėl žiopių veiksmų — gėdingi nesuipratimai.

Nesigilindami į tai, kas vyksta kitose tautos, žvilgtelėkime į mūsų lietuvišką aplinką. Nesenai kaimynas atnešė, vienos kolonos Chicagoje leidžiamo mėnraščio Akiračiai prieš paskutinės laidos numerį, kuriame buvo paskelbtas Vytauto Kamanto tam mėnraščiui rašytas atviras laiškas. Prieš kiek laiko, datos nebeprisimenu, Dirvos skaitytojas, komentuoamas minimą laišką, tvirtino, kad tas laiškas esąs ne kokios nors kito Kamanto, bet JAV LB Tarybos Prezidiumo Pirmininko (negali būti?). Kamantas savo laiške išgyręs Akiračius kiek tik jo žodynas leidžia, vienoje laiško vietoje šitaip suunka: "Akiračiai mūsų visuomenėje jau yra "veiksny".

Tį pacituotų Kamanto žodžių matome, kad naujoji LB vyriausioji valdžia nesėdės, kaip sakoma, "užpekyje", bet dar nesėdusi nei bylą perimti iš senosios valdžios, o jau Akiračius pakėlė į veiksnio titulą.

Iki šiol mes turėjome tris veiksnius: Altą, Vliką ir mažai girdimą Laisvės Komitetą, o dabar pagal Kamanto patvarkymą jau keturis turėsime. Koks ketvirtasis veiksnio (akiratininkų) uždavinys bus, nemanau, jog kam nors kils klausimas. Gal kaip ir iki šiol — niekinti kitus veiksnius ir paskirus veikėjus. Ko Kamantas naujais krikštais siekia, tur būt, tik jis vienas ir nežino. Spėlioti galime, bet nėra reikalo, palikime pačiam Kamantui išsinekti.

Žinome, kad Lietuvos okupantas Akiračių "veiksnininkams" yra suteikęs privilegiją (tą patys "veiksnininkai" savo Akiračiuose skelbia) išdavinėti Lietuvos okupantui ištikimybės pažymėjimus mūsų jaunimui, kuris panorėtų važiuoti į okupuotą Vilniaus universitetą studijuoti. Tie, kurie domisi komunistinio režimo santvarka, žino, kad visose komunistų valdomose valstybėse žmogus, norėdamas gauti tarnybą — darbą, ir įstoti į universitetą studijuoti, privalo turėti kompartijos išduotą liudijimą — pažymėjimą, kad jis — ji yra ištikimasis komunistinio režimo santvarkai.

Reikia pripažinti, kad, anot "Naujosios Vilties" žurnalo, "politinių grupių nuobiros", matyt, gerokai pasidarbavo, jei okupantas, ilgai svajojęs kam tokią privilegiją suteikti, pasirinko ne jau senai egzistuojančius, apie "Vilni" ir "Laisvę" susisipietusius komunistus (savo vadinančius kažkokiais progresistais), arba dabartinius vienybininkus, bet naujuosius Kamanto "veiksnininkus".

Kaip kas nori, taip gali galvoti, man asmeniškai tiesiog neįtikėtina, kad čia pat pasidarys toks pat pažymėjimas, kaip ir išgyti. Lygiai neįtikėtina, kad JAV LB Tarybos Prezidiumo Pirmininkas tokius "pokštus" iškretinėja. K. Radvila

PUIKU KOMUNISTŲ KALĖJIME

Vienas vengras grįžo iš kalėjimo ir jo draugas klausia, kaip tenai su juo elgėsi.

Ekskalnys entuziastingai atsakė, kad puikiai, labai puikiai. — Liaukis! pertraukė jį draugas. — Kai tavo pusbrolis iš kalėjimo grįžo, jis visai ką kita kalbėjo!

Susirūpinęs ekskalnys paklausė: — Ar jis dar ne vėl sumintas?

Aktorė Angela Lansbury repetitijoje su rašytoju Gower Chamberlaine, kurio naują veikalą "Prettybelle" greit statys Broadwayaus teatras.

Sužeista

Edita Vitkauskienė

Atsitiktinai man pateko į rankas iskarpa iš "The New York Times" laikraščio. Data — gruodžio 15 d. Pranešama, kad gruodžio 14 d. "Press Tour" laivui sugedus iš 40 keleivių nukentėjo penki. Tarp nukentėjusių yra ir Edita Vitkauskienė — Vabalaitė "of World Wide News Bureau New Jersey City". Nukentėjo ji gana skaudžiai: per kelią jai sulaužyta koja, eiškiu užuojautą ir linkni greit pasveikti.

Pirmausia apie "Press Tour" arba spaudos žmonių išvyką. Dalyvavo joje, kaip iskarpoje pažymėta, 40 rašytojų ir spaudos žmonių. Jų tarpe buvo ir ponja Vitkauskienė, kuri gy-

vena Jersey City. Jos vyras yra rašytojas Arėjus Vitkauskas, kuris kelis metus yra gyvėjęs Chicagoje. Prieš antįjį pasaulinį karą jis apleido Chicago. Labai daug keliavo po Ameriką ir vis labiau ir labiau pradėjo reikštis anglų spaudoje. Parašė jis anglų kalba ir knyga apie savo patyrimus viename fabrike, kur jam teko dirbti. Jo ilgesni ir trumpesni apsakymėliai yra spausdinami periodinėje anglų spaudoje. Jersey City amerikiečių tarpe jis yra gana plačiai žinomas. O. A.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvių galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdas gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių švie-sulių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio — Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

HENRIKAS TOMAS - TAMASAUŠKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

Mokyklos Pakalnės apskrityje

44

35. Budviečių (Budwethen; 1938 m. pakeista į Grūndann) dviklasėje mokykloje mokėsi 65 vaikai iš Uosininkų, Tumiškių, Budviečių kaimų ir Palmės urėdijos sodybų. Mokykla ir ūkio trobesiai buvo statyti 1912 metais. Prie mokyklos taip pat buvo ir 15 margų žemės ūkis.

1939 metų liepos 1 d. Budviečių mokykla atšventė savo egzistavimo 200 metų jubiliejų ir ta proga buvo išleistas net atskiras leidinėlis, aprašas mokyklos istoriją. Čia randame žinių, jog 1740 metais žiemos metu mokyklą lankė 46 vaikai, gi 1797 metais joje mokėsi 71 berniukas ir 56 mergaitės, iš kurių 41 berniukas ir 39 mergaitės jau buvo pramokę skaityti. Mokinių skaičiui augant, jų dalis buvo prirašyta prie Lydamaičių mokyklos, bet vis tik 1834 metais Budviečių mokykloje mokėsi 260 vaikų, o 1836 metais jų skaičius buvo pakilęs net iki 319. Po 1846 metų dalis mokinių vėl buvo iš šios mokyklos rajono išjungta ir priskirta Didžiųjų Viskų (Gross Wixwen; po 1938 metų Vielbrücken) ir Uosininkų mokykloms. 1928 metais Budviečių mokyklą lankė 80 mokinių. 1936 metais jų buvo 136, o 1938 metais — 102 mokiniai. Per tuos savo egzistavimo 200 metų mokyklą keturis kartus kėlėsi į naujus mokyklos pastatus. Pirmasis mokyklos pastatas buvo medinis namas, pastatytas ant drėgno grunto, todėl jau 1753 metais buvo skundžiamasi, kad mokyklos pastatas yra jau gerokai apipuvęs. Antusias mokyklos namo pastatas buvo krėstas iš molio, pastatytas 1791 metais. Trečiasis mokyklos namas buvo masyvus namas, statytas iš plytų ir ištovėjęs 72 metais. Jis buvo pastatytas 1840

metais ant naujai parinktos sausesnės ir ankštesnės vietos.

Ketvirtasis mokyklos namas buvo statytas iš degių plytų ir turėjo 7 kambarius. Mokyklos egzistavimo 200 metų jubiliejus buvo atšventas pravedant platesnės apimties sporto šventę su tam tikra iškilmių programa. Švenėje dalyvavo daug sukvieštųjų svečių, gi vietos gyventojai ir jaunimas linksminosi ir šoko iki aušros. Tai buvo ir paskutinės žymesnės iškilmės, nes po poros metų, karui prasidėjus, vyrai buvo sumobilizuoti, mokyklose dirbo tik moterys mokytojos, kurios, kartu su mokyklų vaikais, buvo įtraukiamos į visokias karo meto rinkliavas, vaikų mokymas dažnai būdavo nustumiamas į antrąjį svarbos pareigą, kol 1941 metų rudenį teko visiems gyventojams evakuotis ir keliauti į vakarus, į nežinią.

Apylinkės čia buvo labai gražios, jomis tekėjo Uosos upelė, pylimais sureguliuota. Pati Budviečių mokykla buvo Uosos upelės pakrantėje, prie tilto per ją. Deja, kartais ji taip ištvindavo, kad persirisdavo ir per ją varžančius pylimus ir apsemdavo net ir mokyklos kiemą, esantį ant gan aukšto kranto. Uosos upe pamario žvejai, valtis prisikrovę sužvejotų stintų, atplaukdavo net iki Budviečių, siūlydami tas stintas ūkininkų kiaulių ūdalui ir čia visada rasdavo pakankamai pirkejų.

Šių apylinkių gyventojai ūkininkai nešiojo skambias Kelneraičius, Knykštaičius, Kundrų, Lengvenių, Šorių, Bešonių, Daukšių, Baltusių, Kalvačių, Kedgingių, Klaudaičių, Dauderčių, Paukštaičių, Staniulių, Tautorių, Vaiselių ir panašias pavardes, šen ir ten pasimaišant ir vokiškos kilmės pavardėms.

Per tuos du šimtus mokyklos egzistavimo metų, joje yra dirbę 53 mokytojai. Prieš antįjį pasaulinį karą čia yra mokytoja Erika Kucaitis. (Kutzat), gimęs 1893 m. sausio 11 d. Paskutinįją Budviečių mokyklos mokytoja nuo 1942 m. balandžio 1 d. iki evaku-

acijos buvo panelė Elfrida Naujokaitė (Fräulein Frieda Naujok), gimusi 1920 m. balandžio 8 d.

36. Jakštų (Jagsten) dviklasė mokyklą lankė 69 vaikai iš Jakštų, Ašvininkų (Oschweningen; po 1938 m. Breitenhof), Klėtelių (Kletellen; Georgenheide po 1938 m.), Šilėlių ir Vargučių (1938 m. sujungtu po bendru Tannenhöhe vardu). Mokyklos namas buvo mūrinis, turėjo 6 kambarius ir 10 margų tarnybinių ūkių. Mokykla Jakštuose buvo įkurta apie 1722 metus ir skaitėsi esanti viena iš seniausių mokyklų Pakalnės apskrityje. Pirmasis nuosavas mokyklos namas buvo pastatytas 1739 metais. Vienu iš pirmųjų Jakštų mokyklos mokytoju 1740 — 1745 metų laikotarpyje buvo Mikas Korelis ar Karelis. Jo pavardė oficialiuose dokumentuose per tą laikotarpį buvo rašoma labai įvairiai, matyt, pagal užrašanciojo skonį: tai Karl tai Carell, Karell, Korell ir Korella. Ilgus metus Jakštų mokykloje yra išmokytojavęs mokytojas Vilius Lagankis (Laganke) gimęs 1766 metais Auluvčiuose, Įsruties apskrityje ir miręs 1853 metais sulaukęs 87 metų amžiaus. Jo įpėdiniu Jakštuose buvo mokytojas Edvardas Bausas (Bauszus), gimęs 1827 m. kovo 7 d. Lašnių girininkijos sodyboje (Försterei Laschnicken). Įsruties apskrityje. Jis pasimirė Jakštuose 1880 m. lapkričio 10 d.

37. Uosupėnai (1938 metais Uosupėnai ir Endriejai buvo sujungti po bendru vokišku pavadinimu Ossafelde).

Uosupėnų vienaklasė mokyklą lankė 30 vaikų iš Uosupėnų ir Endriejų kaimų. Mokyklos namas čia buvo mūrinis iš 4 kambarių ir prie jo buvo penki su puse margų tarnybinės žemės.

1855 metais Uosupėnai buvo išskirti iš Budviečių mokyklos rajono ir čia buvo įsteigta atskira mokykla vaikams iš Uosupėnų ir Endriejų kaimų. Šių kaimų gyventojai buvo lietuvininkai Pečiuliai, Grgaičiai, Kalvačiai, Nagiai, Nauvartaičiai, Butkai, Ošvaldai, Peteraičiai, Barčaičiai, Baršūnai, Buikačiai, Zievelės,

Sauliai, Kumečiai. Pirmas medinis mokyklos namas buvo sunaikintas 1901 metais kilusio gaisro metu. Morta Peteraitienė dar prisimena tą gaisrą. Jos pasakojimu, 1901 metų naktį iš gegužės 9 į 10 dieną užsiliepsnojęs gaisras sunaikino mokyklą, keturias ūkininkų sodybas ir kaimo kalvio sodybą. Tada nudegė ūkininkų Rudaičio, našlės Bastikaitienės ir kalvio Adomaičio trobesiai. Ūkininko Rudaičio viena duklė tuo metu ruošėsi vestuvėms ir jau buvo paruošusi visą savo vestuvinių krauti. Gaisrui kilus ir jų trobesiams užsiliepsnojęs, ji puolė į degantį namą norėdama iš jo išgelbėti savo vestuvėms paruoštus kraučius, bet kaip tik tuo metu įgriuvo jų namo stogas ir ją užvertė. Jai dar pasisekė iš degesių išsikrapštyti ir nubėgti prie tvenkinio, kur įšokusį užgesino jau ant jos kubo degančius rūbus. Bet ji jau buvo taip smarkiai apdegusi, kad jos gyvybės nebepasisekė išgelbėti ir po kelių dienų kančių ji pasimirė.

Nuo 1900 iki 1909 metų Uosupėnų mokykloje dirbo mokytojas Jasaitis (Jessat). 1913 metais iš Pakusės į Uosupėnus buvo atkeltas mokytojas Pričkus Iešmantas (Eschment). Karui prasidedant jis buvo mobilizuotas ir 1918 m. balandžio 25 d. žuvo fronte. Į jo vietą buvo paskirtas mokytojas Enilīs Kryžaitis (Krieszat). Pabėgėlių turimomis žiniomis, po antrojo pasaulinio karo rusai visai išgriovė ir Uosupėnų mokyklą ir visus aplinkinius ūkininkų namus.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PRospect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012
Telefonas: PRospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmd. ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradi. penktadien. nuo 1-5, treč.
ir sekmd. tikrai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
2707 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 1-9, antradi. penkt., 10-4, ir
sektadi. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmd. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Prima tik susitarus
Valandos: pirmadi. ketvirtadi. 5-8
antradi. 2-4
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. ir penktadi. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradi. ir ketvirtadi.
nuo 9 iki 12 v. p. ir nuo 4 iki 8, o sek-
mdien. nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi. trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sekmdie-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telef. HE 4-2123,
jei neatliepia, tai telef. GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bar-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Sekmdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PRospect 6-5084

GRADINSKAS
VIENA KARTĄ METUOSE
IŠPARDAVIMAS
19" DVIGUBA GARANTIJA TV
\$119.88
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. ERENAS
2047 W. 67th Pl., Walbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
nio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Sekmdien. ir sek-
mdien. nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIŲ IR LIETUVŲ
IR IS LIETUVOS
Jeigu šiais 1971 metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.
Vladas Rasciauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jis vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
rūte ir Laima Luneckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namu, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.
Patogios išimokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

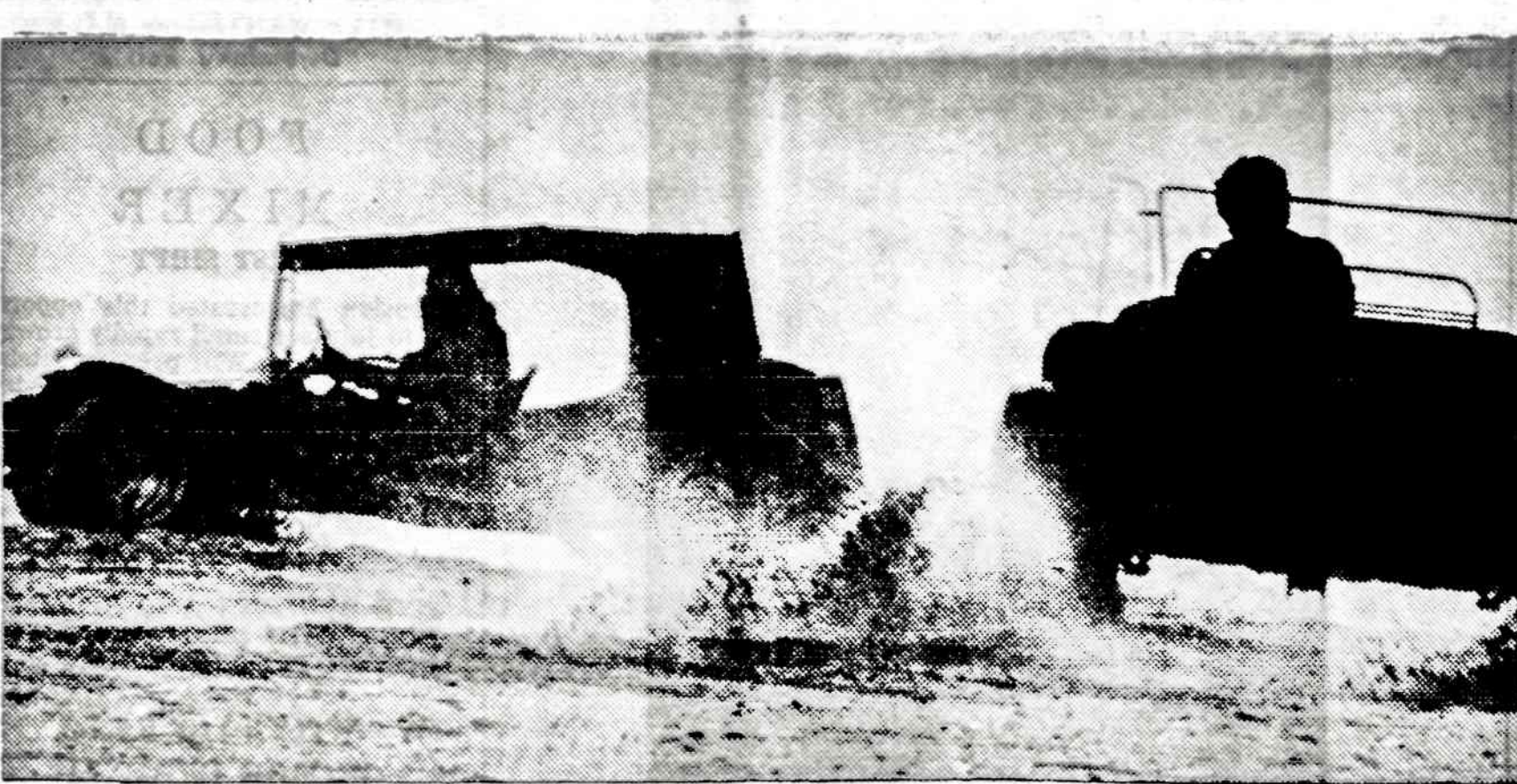
Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.
Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.
Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in co-
operation with The Advertising Council.
AD MAT. NO. MR-41-67
(1 column x 55 lines)

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

Ziemos mėnesiais Coney salos smėlio kopos yra apleistas, čia susirenka tik smėlio kopų automobiliukų entuziastai,
kurie vaiko vieni kitus.

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas

Amerikos Liet. Piliečių Pa-
šalpos klubo priešmetinis su-
sirinkimas įvyko gruodžio 20
d. Buvo pranešta, kad senas
ir geras narys — Juozas Bali-
čas yra miręs. Nariai pagerbė
jį atsisveikinti ir vienos minutės
tyla. Po susirinkimo didžio-
ma narių nuėjo į koplyčią jam
atiduoti paskutinę pagarbą ir
atsisveikinti.

1971 metams buvo palikta ta
pati valdyba kuri buvo 1970
metais. Knygas patikrinti ap-
siėmė komisija iš: Helen Ven-
geliauskas, Jennie Povilaitis ir
Antanas Jusas.

Mr. ir Mrs. Didžgalviai apsi-
ėmė priimti tą komisiją į savo
namus pietų. Piliečių klubo
turto stovis bus pranešta meti-
niam susirinkime.

Šią korespondenciją rašant
buvo sužinota, kad Jonas Didž-
galvis turėjo sunkią operaciją
ir dabar randasi ligoninėje. Vi-
si velija jam greitai pasveikti.
E. M.

Suvalkiečių Dr-ja

Lietuvių suvalkiečių drau-
gijos priešmetiniame susirin-
kime, kuris įvyko gruodžio 15
d. Hollywood saleje, buvo ap-
daryti bėgamieji reikalai ir baig-
ti visoki išmokėjimai. Šį susir-
rinkimą pravedė pirm. Leonas
Vasilevas, o protokolą pers-
kaitė Eug. Strungienė

Fin. sekr. K. Ulevičius pa-
reiškė, kad pilnai užsimokė-
jusių narių draugija turi tik
208. Kiti yra atsilikę su nario
mokesčių ir ragino juos susi-
mokėti. Metų bėgyje mirė 9
draugijos nariai, o dabar ser-
gančių buvo 10. Tarp jų ir ge-
ras ir aktyvus narys P. Belens.

Naują 1971 m. valdybą susir-
rinkimas patvirtino šios sudė-
ties: pirm. Leonas Vasilevas,
vicepirm. Jonas Jonikas, sekr.
Eugenija Strungienė, kasin. ir
koresp. Antanas Gintneris, fin.
sekr. Kazys Ulevičius, kasos
globėja Ona Švirnickienė ir
maršalka — Jonas Šapelis.

Knygų 1970 m. patikrinimo
komisiją sudaro: Juozas Bace-
vičius, Julija Sačauskienė ir
Marija Neberiežienė. Knygų
revizija daroma sausio 12 d. 6
val. vak. pas pirm. L. Vasilevą,
7020 So. Rockwell St., Mar-
quette Parke. A. Gintneris

Šakių klubas

Sausio 3 d. J. Staškos bute
susirinko buvusios ir naujosios
Valdybos nariai perduoti bei
priimti klubo vadovavimą 1971
m. ir pasiskirstė pareigomis
sekančiai: pirm. A. Ramonis,
vicepirm. A. Bendoraitis, prot.
sekr. J. Vasiukevičius, fin. sekr.
J. Skama ir kasin. Genovaitė
Baradienė. Buvusi valdyba
palinkėjo geros sėkmės. Taip-
gi tą pačią dieną Revizijos Ko-
misija patikrino kasą bei kitus
dokumentus.

Baigus pasitarimus Kavutė
su įvairiais patiekalais paruo-
šė J. Skama talkininkaujant J.
Staškai. A. D.

Po Tėviškės pastogės

Paminėta 400 metų Giesm-
no sukaktis. Kalėdų švenčių
pamaldų metu Tėviškės baž-
nyčioje Raminta Lampsaty-
tė, bebaigianti Valparaiso uni-
versiteto muzikos skyrių, pa-
giedojo pirmąją lietuvių kalė-
dinę giesmę — Bernelis gimė
mums, — atspausdintą jau
Martyno Mažvydo knygoje 1547
metais, su gaidomis, pati pa-
lydėdama vargonais. Pažy-
mėtina, kad šioji lietuvių gies-
mė buvo patalpinta visose
prieš 400 metų išleisto gies-
myno laidose. Virš 400 metų
giedota giesmė prasmingai ir
kilniai aidėjo Tėviškės bažny-
čioje, minėdama giesmyno
jubilineję sukaktį.

Praeitomis Kalėdų šventė-
mis suėjo lygiai 75 metai, kai
pirmą kartą sugiedojo Giedo-
tojų Draugija Lietuvinkų baž-
nyčioje, Tilžeje. Šis choras yra
pirmas mums žinomas lietu-
vių choras pasaulyje. Tilžės
Lietuvinkų bažnyčios klebo-
nas kun. Rejdis ir parapijietis
Voska buvo to choro organi-
zatoriai. Šiam chorui — Gie-
dotojų Draugijai — nuo pat
pradžios dirigentu buvo dr. V.
Storasta - Vydninas.

Šioji sukaktis buvo paminė-
ta, sugiedant Tėviškės Liet.
Ev. Liut. Parapijos Choriui, va-
dovaujant J. Lampsačiui, Fr.
Suzerto Gloria — Palydėjo nau-
jai įsigytu didžiuoju pianinu
Raminta Lampsatytė. Ta pro-
ga bažnyčios prieangyje paka-
bintas vaizdas Giedotojų Drau-
gijos ir Lietuvinkų bažny-
čios

Tėviškės žinios, parapijos
biuletenis, išleidžiamas kas

sekmadienį, puošiasi Išruties
bažnyčios vaizdu, kuri statyta
1612 metais ir kur 1530 metais
buvo kun. Tartilos įsteigta pir-
moji lietuvių evangelikų liute-
ronų parapija. Ten veikė vys-
kupas Petras Kleikys (— 1640
m.), atsižymėjęs lietuvių rašti-
joje, kun. J. Hopneris, padėjęs
J. Bretkūnui versti šv. Raštą į
lietuvių kalbą...

Be praeties nėra nei ateities.
Todėl praetis turi žadinti kil-
niams darbams dabartyje, kad
gyvi būtume ir ateityje. T. S.

— Aleksas Blinstras, po
sėkmingos operacijos šv. Kry-
žiaus ligoninėje yra sugrįžęs į
namus tolimesniai gydymui.
Jis yra dr. Vaitkaus priežiū-
roje. Atrodo, kad pora mėne-
sių negalės dirbti tiesioginio
darbo. Jis gyvena Bridgepor-
te, kur pažįstantieji gali jį
namuose atlaikyti.

KAIP ATSIRANDA VAIKAI

Pradžios mokyklos mokytojas
uždavė pirmojo skyriaus moki-
niams rašto darbą tema "Iš kur
atsiranda vaikai?"

Viena 10 metų mergaitė pa-
rašė: "Prancūzijoje mergaitės ran-
da rožes, berniukus kopūstuo-
se. Amerikoje ir Anglijoje vai-
kus gandrąs atneša. Visose ki-
tose šalyse vaikai į pasaulį atei-
na natūraliu būdu".

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Utenos Apskričio Klubo metinis
narių susirinkimas įvyks antradienį,
sausio 12 d. 7:30 val. vak. Talman svei-
tainė, 4500 S. Talman Ave. Nariai
prašomi atsilankyti, turim daug viso-
kių reikalų aptarti, taip pat išsireis-
tės pranešimus apie klubo stovį.

V. Juška, nut. rašt.

A. + A.
JOSEPH HARZ
Gyv. Grand Haven, Mich. Anksčiau gyveno Chicago, Ill.
Mirė 1971 m. sausio mėn. 9 dieną. Gimęs 1887 m. sausio 15 dieną
Lietuvoje.
Paliko nuliūdę: žmona Anna (Jozaitytė), dukrė Eleonore Norway,
jos vyras Albert, gyv. Washington, D. C., sūnus Ray Harz, gyv. Grand
Haven, Mich. ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas Kammeraad koplyčioje, 208 Franklin St., Grand
Haven, Mich.
Trečiadienį, sausio 13 dieną 2:30 val. popiet bus lydimas iš ko-
plyčios į Lake Forest kapines.
Visi a. a. Joseph Harz gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Žmona, sūnus, dukrė, giminės.
Laidotuvių Direktorius Kammeraad. Tel. 842-0520.

A. + A.
ANDRIUS KASPERAITIS
Gyv. 4111 So. Rockwell St.
Mirė 1971 m. sausio mėn. 11 dieną, 10:00 val. ryto, sulaukęs 73
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Jurbarko valsč., Dainių kaime.
Amerikoje išgyveno 20 metų.
Paliko nuliūdę: žmona Marė, sūnus Jonas, marti Ida, 2 anūkes —
Laimutė ir Irena, brolis Jonas su šeima, gyv. Anglijoje, brolis Kaspe-
ras su šeima, gyv. Vokietijoje ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.
Antradienį, 7 val. vak. kūnas bus pašarvotas Lack (Lackawicz) ko-
plyčioje, 2424 W. 69 St.
Trečiadienį, 4:00 val. popiet bus perkeltas į Lietuvių Ev. Liute-
ronų Tėviškės parapijos bažnyčią, 6641 So. Troy St., kur 7 val. vak.
įvyks budėtuvas.
Ketvirtadienį, sausio 14 dieną 10:00 val. bažnyčioje bus gedulingos
pamaldos, o po jų bus lydimas į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Andriaus Kasperaitis gimines, draugai ir pažįstami
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį
patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Žmona, sūnus, broliai, giminės.
Laidotuvių Direktorius Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. RE 7-1213.

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!
REMIKITE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKAI
GELIS VISOMIS PROGOMIS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834
GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6646 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONKAS VIETA
REpublic 7-3606 REpublic 7-3601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių Direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

1 DIENA LIGONINĖJE KAŠTUOS 140 DOLERIŲ

Chicago Ligoninių Taryba praneša, kad mokėstis už ligonines šiais 1971 metais reikia laukti pakilanti 20 nuosimčių, tai reiškia, kad pacientas turės už dieną ligoninėje mokėti vidutiniškai po 20 dolerių daugiau ir vidutiniškai vienos dienos mokėstis ligoninėje bus \$100, tačiau kai kurios ligoninės, ypač tos, su apmokymo programomis, žadančios iki šių metų pabaigos pakelti iki \$140,00 dienai...

Amerikos Ligoninių Asociacijos apskaičiavimu, dabar bendrai viena diena ligoninėje kaštuojanti \$81,66. Chicago je kainos esančios dar aukštesnės ir išeina apie \$90,00 dienai... Mount Sinai Hospital per praėjusius metus mokėstis dienai pakėlė iki \$120,00.

Nebaigiamas kainų kėlimas aiškinamas tuo, kad ligonis ligoninėje gauna kambarį, išlaikymą, bendrą slaugių priežiūrą, operacijas kambarį, laboratorinį tyrimą, X spindulius, vaistus, fizinę terapiją ir socialinį patarnavimą ir dar tuo, kad tarnautojams algas šių metų bėgyje teks pakelti 15 nuosimčių.

Blogam orui esant sveikiau būti viduj

Chicago Tuberkuliozės Institutas rašo, kad "krizės dienos", kuomet lauke oras yra užterštas, žmonėms su plaučių ir širdies problemomis patartina pasilikti viduje, o kai kuriems net lovoje. "Smogas" — tai yra per didelis oro užteršimas kenkia ne vien silpniems, bet ir sveikiems žmonėms.

Institutas pataria rūkoriaus tokomis idėnomis sumažinti "iki minimumo cigarečių, cigarų ar pypkių rūkymą, motoristams ko mažiausiai važinėti automobiliais, o vėčiau naudotis viešo susisiekimo priemonėmis (autobusais), tuo būdu sumažinant oro anglies vienodegių dujų kiekius, net apriboti elektros vartojimą, kad Commonwealth Edison kom-

panijai mažiau tereikėtų kuren-
ti krosnis elektrai gaminti.

Kada laisva kėnkia

Nustatyta, kad sveikatai be tarpinės pavojaus prasideda kuomet ore yra tokie teršalai kiekiai: Sieros dvidegio .11 da-
lių milijone dalių oro 24 valan-
dų bėgyje; 2,000 dalių dulkių
10 punktų skalėje visame
mieste. Gruodžio pabaigoje,
kai Chicago miestas beveik tris
dienas išlaikė užgulus smogas,
sieros dvidegio pavyzdžiui prie
Taft High School buvo net .18
dalis ir 6.25 dalių dulkių vie-
name milijone dalių oro.

Chicago grašina partizaniniu karu

Chicago srities ligoninių stu-
dijų projekto direktorius Pierre
de Vise po 5 metų studijų paruo-
šė 182 puslapių raportą, pava-
dintą "Chicago: 1971, Ready for
Another Fire" su perspėjimu,
kad Chicago turinti skubiai im-
tis žygių naujai radikaliai pro-
gramai ir politikai, jei norinti
išvengti fizinio sudūlėjimo, ban-
kroto ir socialinės revoliucijos.

"Chicago turi galbūt dar pen-
kėtą metų laiką, kuriam praė-
jus mes turėsime partizaninius
karus dešimtyse Cabrinis (Cab-
rini Housing Project yra vadi-
namas virš 15,000 juodųjų apgy-
venta dangoraižių kolonija mie-
sto šiaurinėje dalyje), jei ma-
žumų grupės nebus lygionis
teisėmis įtrauktos į "sistemą",
rašoma tame raporte.

Pagal de Vise raportą, du treč-
daliai Chicago industrinių pa-
statų yra visiškai nebetikę (ab-
solute) arba nepakankami; pusė
visų miesto 575 mylių ilgumo
komercinių gatvių yra visiškai
"niekam tikę" ir nereikalingos;
ketvirtadalis visų komercinių
pastatų yra tuščia arba netinka-
ma naudotis; pusė visų 1,200,000
gyvenamųjų vienetų yra dau-
giau kaip 100 metų senumo, vi-
nas trečdalis žemiau reikalauja-
my standartų ir visas trečdalis
tuščius.

Chicago esąs labiausiai segre-
guotas miestas ir apie 70 nuo-
simčių negrų gyvena apylinkė-
se, kur 90 nuosimčių gyventojų
yra vieni negrai.

"Chicago gali būti išlikti kaip
demokratiška bendruomenė tu-
rint vadovybę, kuri šesibijo
naujų idėjų ir politikos inovaci-
jos, duodant visiems miesto gy-
ventojams rolę bendruomenės

Prel. kun. J. Balkūnas kalba Clevelande, kur buvo
minimas Lietuvos Seimas, įsteigtas prieš 50 metų.
V. Bacevičiaus nuotr.

reikalų tvarkyme tokią kokią
turi baltųjų priemiesių gyven-
tojai.

Nubaudė profesorius už prezidento išniekinimą

Buv. pietinio Illinois uni-
versiteto profesorius Robert
Allan Laud Humphreys, 37 m.,
nuteistas 4 mėnesiams kalėjimo
už prezidento Nixono atvaizdo
suplėšymą Edwardsville kariuo-
menės šaukimo ofise praėjų
metų gegužės mėnesį.

Humphreys aiškinosi plėšęs
prezidento paveikslą tuo norė-
damas "atkalbėti" kelių šimtų
studentų grupę, kad nevertotų
smurto demonstracijos prieš
Kambodijos invaziją metu.
Humphreys buvo paleistas už
\$30,000 užstatą. Teisėjas jį vi-
siems metams pavadė Illinois
prokuroro priežiūrai.

TRUMPAI

— Poeto Nado Rasterio po-
ezija ir lietuvių literatūros kla-
sikų knygos, jo išverstos i an-
glų kalbą yra išstatytos Balti-
morės miesto bibliotekos lan-
ge kartu su tautodailininko
Broniaus Buračo drožiniais ir
lietuviškais audiniais. Ta pa-
traukli parodėlė bus visą sau-
sio mėnesį.

— Kasperas Radvila gavo iš
sen. Adlai Stevenson III lai-
ską. Senatorius, rašydamas vi-
sai kitiems reikalais, prisiminė
Simą Kudirką: "Aš giliai do-
miuosi likimu Lietuvos jūrinin-
ko, kurio prašymas į šį kraštą
buvo taip grubiai atmestas. Iš
to liūdno įvykio turi gimti nau-
ji apsisprendimai mūsų val-
džioje ir žmonėse."

— Los Angeles Mažosios Lie-
tuvos D-jos valdybą sudaro Al-

girdas Glazė — pirm., Vladas
Bakūnas — sekr. ir Vytautas
Glazė — izd. Akivaizdoje vis
blogėjanti padėties okupu-
toje Mažajoje Lietuvoje, val-
dyba kviečia visus skyrus su-
aktyvinti savo veiklą.

— Fardham universitete,
Bronx, N. Y., šių vasarą nuo
birželio 21 iki rugpjūčio 6 d.
bus lituanistikos semestras.
Jame dėstys 13 lituanistikos da-
lykų žinovų ir profesorių.
Bus duodami pažymėjimai,
užskaitomi savuose universite-
tuose, taip pat yra galimos
gauti stipendijos. Informaci-
jas teikia prof. A. Vasy, 8831
Winchester Ave., Philadel-
phia, Pa. 19115. Kursai veikia
kas metai nuo 1956 m. Dalis
laiko yra panaudojama nau-
dingoms išvykoms.

— Kostas Čepaitis, 6722 So.
Campbell Ave., Balso Chica-
gos apskrities įžininkas, Bal-
fo seime Bostone taipgi buvo
išrinktas Balso direktorium.
Jo pavardė sąraše buvo per
klaidą praleista.

— Vytautas Kregždys, 7259
So. Washtenaw Ave., Lietu-
voje, Būblių valsč. buvo pa-
vyzdingas ūkininkas ir šaulys,
o dabar yra Balso 5 skyr. val-
dybos kasininkas, kartu seniū-
nas ir aukų rinkėjas šalpos dar-
be. Tai trigubos pareigos, ku-
riais atlieka gerai. Kad daug
tokių pensininkų, tai ir organi-
zacinė veikla būtų gyveninė vi-
sose draugijose ir klubuose.

— Juozas Mackevičius, Balso
5 skyr. pirm. ir direktorius, pas-
kutiniame posėdyje pas sekr.
Ad. Uselį padarė pranešimą
apie atliktus šalpos darbus. Jis
pasidžiaugė gera veikla seniū-
nų, valdybos narių ir pačių
rinkėjų. Paminėjo ir apie Bal-
fo seimo eigą bei padarytus
nutarimus. Ragino tuojau už-

Roselando lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutės
šventėje (1970. 12. 19) mokinė Vilija Sutkutė dekla-
muoja Kalėdų senelių (stud. V. Šadauskas): "Kad
senelis atkeliautų iš Lietuvos iš gražios, daug vaikų
ratu sėdėtų prie senelio lazdos".
Mokyt. M. Pėteraitienės nuotr.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

FOOD MIXER FIRST SHIFT

Expansion has created this opportu-
nity to join our small rapidly growing
foods company. Will prepare batches
of wet or dry department according
to standard formula. Only individ-
uals with mixing experience of wet
or dry products need apply.

GOOD WAGES

LOTS OF OVERTIME

FINE BENEFITS AND STEADY
WORK WITH BRIGHT FUTURE
FOR THE RIGHT MAN.

APPLY TO OR CALL
GEORGE FERENZI

MILANI FOODS, INC.
4261 WEST 40 STREET
PHONE 523-1890

An equal opportunity employer

IMPORTANT OPPORTUNITY

BRISKET BOKER

Days 7 A. M. — 3:30 P. M.
Steady work. Good starting salary.
Silver skillet food products.

7500 NO. ST. LOUIS AVE.

SKOKIE, ILLINOIS

Apply in person

A. D. EMBRY

An equal opportunity employer

MACHINE OPERATOR

MILLWRIGHT

MECHANICS

For work in Felt Mill Machinery
making Dry Felt for Roofing

Material.

Apply at

5824 So. ARCHER RD.

SUMMIT, ILLINOIS

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

GIRL FRIDAY

FOR 1 GIRL OFFICE

Typing, filling, general office duties.

Good Starting Salary.

CALL FOR INTERVIEW

626-2200

GALVANIC INDUS., INC.

BUSINESS CHANCES

Biznių Progos

OPPORTUNITY KNOCKS

Substantial second income, servicing
(part time) coin operated machines,
vending nationally advertised products
in your area. Limited number of units
available, so phone today for more
information.

342-7739

baigti rudens vaju, kurio der-
lius labai geras — rekordinis.

— Valerija Točlaušienė,
1835 W. 66th St., kurį laiką
sirgo. Dabar ji pasveiko ir tuo
labai džiaugiasi. Žadėjo ku-
riam laikui išvykti pas dukte-
rį ir žentą — inž. Algį ir Danu-
tę — į Detroitą pasisvečiuoti.

— Antanina ir Juozas Vasiu-
kevičiai, 3743 So. Damen Ave.,
buvę ūkininkai, dabar reikiš-
si geras darbas lietuviškoje
visuomenėje, patys dirbdami
visuomeninį darbą ir aukoda-
mi didesnes sumas pinigų ge-
riems tikslams, kaip namų
statybai, Lietuvių Fondui,
moksleiviams, bei Simo Kudir-
kos pagerbimui, jį įrašdami
į Lietuvių Fondą kaip suval-
ketį. Ar reikia gražesnių pa-
vyzdžių.

— Alfonsas Liškevičius, 6136
So. Sacramento Ave., kurį lai-
ką pabuvęs Loretos ligoninėje,
jau sugrįžo į namus. Jis dabar
jaučiasi žymiai geriau. Jį pri-
žiūri žmona Elena ir dukte Ja-
nina. Jis yra Lietuvos kariuo-
menės savanoris — kūrėjas.
Kilęs iš Vilniaus krašto, bet
ilgesnį laiką gyvenęs Bartini-
nų apylinkėje, Vilk. apskr. —
iki savanorių išėjo į kariuome-
nę, o paskui kaip karo invali-
das visą laiką gyveno Kaune.

— Lietuvių Jurnalistų S-gos
Čikagos skyriaus rengiamoji
trečia žurnalistinė popietė
įvyksta sausio 18 d., pirmadi-
nį, 7 val. vakaro, L. L. Redak-
cijoje, 2618 W. 71st St., Kvie-
čiami ir svečiai dalyvauti.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESTINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIO PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA

Dvie-
jų aukštų namas, moderniški ir nauji
ireigimai — jūdi vieta — labai geras
biznis, lengva aptarnauti.

3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rink-
tinė vieta Marquette Parke. \$43,000.

11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų. 60 p.
sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

SIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX,
INSURANCE

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

SIUNTINIAI

I LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th Street

Chicago, Illinois 60629

WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių pre-
kių. Automobiliai, baldai, maistas, pinigai.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda.

L. RUDIS Tel. CL 4-1050

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswage-
nus, Volvos, Mercedes, Porschus ir
kitas už. ir vietinės gamybos maši-
nas. Elektroninis tikrinimas, patyrę
mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd St.

Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

2MONES PERKA NAMUS

LENGVU \$ 14,000 pajamų iš apa-
tamentinio mūro, kuris ir 15 metų ne-
turi. Pastatytas turtingam rajone.
Kaina greitai pirkėjui \$77,000.

FUKLUS NAMELIS — 2 butukai
pačiame Marquette Parke. Kaina
\$17,000, gal ir mažiau.

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Bright-
ton Parke. Duoda virš \$16,000 nuo-
mos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi,
tai nupirksi už \$52,500.

5 BUTŲ SVIESUS MŪRAS ir 3 auto
mūro garažas pačiame Marquette Par-
ke. \$7,500 pajamų. Tik dėl ligos at-
duoda už \$48,000.

PLATUS LOTAS, Marquette Parke
centrinėje gatvėje. Kaina — susi-
tarsim.

PUKUS, DIELIS 2 po 6 mūras.
Gazu šildymas, platus sklypas, mūro
garažas, arti ofiso. \$29,500.

2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras,
3 auto mūro garažas, Marquette Par-
ke. \$36,000.

9 KAMB. MŪRAS, gražus — kaip
naujas. Geros pajamos, arti mūso.
\$19,600.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas pada-
rytas šildomam porūčiui. Silima ga-
zu, moderni virtuvė ir vonia, 2 auto-
mobilių garažas. \$20,500.

4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (vir-
sus neužbaigtas), apnuojus mūrinis.
Silima-gazu, aluminijaus langai, 2 au-
tomobilių garažas, šoninis įvažiavimas,
platus sklypas. \$25,000.

5 KAMBARIŲ mūrinė rezidencija.
Silima-gazu, 1½ auto garažas, platus
sklypas. \$18,900.

2 PO 6 MŪRINIS, 2 atskiri karštų
vandeniu šildymai gazu. Modernios
virtuvės, 2 automobilių garažas, Mar-
quette Parke. \$32,000.

2 PO 5½ IR 4 KAMB. RŪSY. Šil-
ma-gazu, alumin. langai, platus skly-
pas, graži nuosavybė Gage Parke.
\$43,000.

4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE, mū-
rinis, Alumin. langai, šildymas gazu,
garažas, Marquette Parke. \$52,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

PARDUODAMA TAVERNA ir mūrinis
drievų aukštų namas. Geras drauge-
nimo šaltinis. Dėl kainos susitarsime.
Tel. 847-9335 arba 247-4698.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus vi-
su rūšių namo apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir
stogų rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.
Apskaičiavimai nemokamai.